

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

Daniela Hilscherová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Zajištění na důchod

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Daniela Hilscherová**
Osobní číslo: **E20106**
Studijní program: **B0413A050008 Ekonomika a management**
Specializace: **Management finančních institucí**
Téma práce: **Zajištění na důchod**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je zhodnotit důchodový systém a podrobněji se zaměřit na pilíř penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření. V práci budou představeny i ostatní produkty, které jsou vhodné pro spoření finančních prostředků na důchod. V práci bude provedena komparace vybraných produktů na českém trhu a doporučení vhodná pro uplatnění do budoucna.

Osnova:

- Tři pilíře důchodového systému.
- Penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření.
- Ostatní produkty vhodné pro odkládání prostředků.
- Komparace produktů na českém trhu.
- Shrnutí a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

KAŠE, M., Vybrané aspekty důchodové reformy v České republice. Praha: Grada Publishing, 2021. Právo pro praxi. ISBN 978-80-271-3042-9.
PIKORA, V., ŠICHTAŘOVÁ, M., Do důchodu s plnou kapsou, aneb, Poodhalená budoucnost. Praha: NF Distribuce, 2021. ISBN 978-80-88200-24-6.
POTŮČEK, M., České důchody. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-4236-9.
ŠÁMALOVÁ, K., VOJTÍŠEK, P., ed. Sociální správa: organizace a řízení sociálních systémů. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-2712195-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Simona Pichová, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Michaela Kotková Stříteská, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA

Prohlašuji:

Práci s názvem Zajištění na důchod jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30.4.2024

Daniela Hilscherová v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěla poděkovat své vedoucí práce Ing. Simoně Pichové, Ph.D. za veškerý čas, který mi věnovala, za její cenné rady, a hlavně za pozitivní přístup a její ochotu. Další poděkování patří mým kolegům z Náchodské pobočky ČSOB, kteří mi pomohli vybrat téma bakalářské práce a trpělivě odpovídali na moje dotazy.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá důchodovým systémem v České republice a zaměřuje se na možnosti spoření na důchod. Teoretická část obsahuje popis důchodových reforem, porovnání doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění a další produkty, které mohou být vhodné ke spoření. V praktické části je provedena komparace vybraných produktů.

KLÍČOVÁ SLOVA

Důchod, spoření, důchodové reformy, penzijní spoření

TITLE

Retirement security

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the pension system in the Czech Republic and focuses on the possibilities of saving for retirement. The theoretical part includes a description of pension reforms, a comparison of supplementary pension savings and supplementary pension insurance and other products that may be suitable for saving. The practical part compares selected products.

KEYWORDS

Pension, savings, pension reform, retirement savings

OBSAH

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ.....	10
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK.....	11
ÚVOD.....	12
1 DŮCHODOVÉ REFORMY V ČESKÉ REPUBLICE	13
1.1 Počátky důchodového systému a první reformy	13
1.2 Přelom 20. a 21. století	13
1.3 Od Malé důchodové reformy po současnost.....	15
1.4 Tři pilíře důchodového systému.....	17
1.4.1 První pilíř.....	18
1.4.2 Druhý a třetí pilíř	18
1.5 Změny, které nastaly v roce 2024	19
2 PRODUKTY VHODNÉ PRO ODKLÁDÁNÍ PROSTŘEDKŮ.....	22
2.1 Penzijní připojištění	22
2.2 Doplnkové penzijní spoření	22
2.3 Dlouhodobý investiční produkt	24
2.4 Pojištění dlouhodobé péče	24
2.5 Životní pojištění.....	25
2.6 Stavební spoření.....	27
2.7 Investice	27
2.7.1 Zlato.....	27
2.7.2 Pozemky a nemovitosti.....	28
2.7.3 Akcie.....	29
3 KOMPARACE VYBRANÝCH PRODUKTŮ NA ČESKÉM TRHU	31

3.1 Srovnání nabídek doplňkového penzijního spoření.....	31
3.2 Trh s dlouhodobým investičním produktem.....	34
3.3 Nabídky životního pojištění.....	37
3.4 Stavební spoření na českém trhu	39
3.5 Komparace nemovitostních fondů	41
4 SHRNU TÍ A DOPORUČENÍ.....	44
ZÁVĚR.....	47
POUŽITÁ LITERATURA	49

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Tabulka 1 Plánované změny ve státních příspěvcích.....	21
Tabulka 2 Formy pojistného plnění životního pojištění.....	26
Tabulka 3 Měsíční penze.....	33
Tabulka 4 Daňové odpočty.....	36
Tabulka 5 Výnosy fondů.....	39
Tabulka 6 Úrokové sazby stavebních spořitelen a poplatky za vedení účtů.....	39
Tabulka 7 Srovnání nemovitostních fondů.....	42
Tabulka 8 Naspořené částky – konzervativní strategie.....	44
Tabulka 9 Naspořené částky – vyvážená strategie.....	45
Tabulka 10 Naspořené částky – dynamická strategie.....	45
Obrázek 1 Schéma nového fungování důchodového systému.....	16
Obrázek 2 Stárnutí populace.....	17
Obrázek 3 Vývoj ceny zlata.....	28
Obrázek 4 Vývoj tržních cen zemědělské půdy v období 2005-2021 (Kč/ha).....	29
Obrázek 5 Výnosy fondů penzijních společností.....	31
Obrázek 6 Očekávané zhodnocení v jednotlivých fondech penzijních společností.....	33
Obrázek 7 Investiční trojúhelník.....	34
Obrázek 8 Vzorové rozložení portfolia v rámci věku investora.....	35
Obrázek 9 Očekávané zhodnocení pomocí DIP České spořitelny.....	36
Obrázek 10 Příjmy vs výdaje v případě pracovní neschopnosti a invalidity.....	38
Obrázek 11 Naspořené částky ze stavebního spoření.....	40

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

KSČ	Komunistická strana Československa
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
DPS	Doplňkové penzijní spoření
DIP	Dlouhodobý investiční produkt
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ETF	Exchange Traded Fund (veřejně obchodovatelný fond)
DPH	Daň z přidané hodnoty
ČS	Česká spořitelna
ČSOB	Československá obchodní banka
KB	Komerční banka
NAV	Hodnota vlastního kapitálu
WAULT	Průměrná doba do konce platnosti nájemních smluv
LTV	Úvěrové zatížení
TER	Poplatky za správu fondů

ÚVOD

Důchodový systém je součástí Českých zemích už od 19. století. Od té doby si prošel vývojem, který nikdy neskončí. Jako všechno, tak i důchodový systém je ovlivňován mnoha faktory, včetně vyvíjející se ekonomiky, demografického vývoje, změn společnosti, geografických rozdílů anebo vývoje pracovního trhu. To vše ovlivňuje požadavky na výši důchodů či rovnost ve vyplácení důchodů. Proto je důležité všechny faktory sledovat a přizpůsobovat důchodový systém tak, aby byl spravedlivý a udržitelný i z dlouhodobého hlediska.

Protože důchodový systém bude nadále čelit změnám, nelze předpovídat, že lidem, kteří půjdou v budoucnu do důchodů, bude penze, která je vyplácena státem, stačit na pokrytí všech jejich výdajů. Z toho důvodu je vhodné se finančně zabezpečit, aby i příjem v penzi co nejvíce převyšoval výdaje. Na českém trhu je dostupná široká škála produktů pro spoření a zhodnocování finančních prostředků, které klienti mohou využít podle svých možností a preferencí. Každý si tak může vybrat tu možnost, která mu nejvíce vyhovuje a odpovídá jeho finančním cílům.

Cílem bakalářské práce bude popsat důchodový systém České republiky od jeho počátku až po současnost včetně reforem a novinek, které nastaly v roce 2024. V práci se zaměřím na produkty, které jsou vhodné na spoření finančních prostředků na důchod. Následně proběhne komparace jednotlivých produktů na trhu a také porovnání těchto produktů mezi sebou.

1 DŮCHODOVÉ REFORMY V ČESKÉ REPUBLICE

Důchodové reformy jsou součástí důchodového systému od jeho počátku. Neexistuje univerzální systém, který by fungoval ve všech zemích. Tak jak se vyvíjí společnost, ekonomika a další faktory ovlivňující důchodový systém, tak se musí vyvíjet i důchodový systém (Kaše, 2021).

1.1 Počátky důchodového systému a první reformy

Počátky důchodového systému v Českých zemích můžeme zařadit do období Rakousko-Uherska. Tehdejší předseda vlády Eduard Franz Josef Taafé přišel s myšlenkou povinného pojištění. V letech 1888 až 1907 byli přijaty čtyři základní sociální zákony, které jsou známy jako Taafeho reformy. Prvním přijatým zákonem byl zákon o úrazovém pojištění dělníků, dalším zákon o povinném nemocenském pojištění dělníků. Třetím zákonem byl zákon o bratrských pokladnách dle obecného zákona horního a posledním přijatým zákonem, který byl přijat v roce 1907, byl zákon o penzijním pojištění zřízců ve službách veřejných (Kaše, 2021).

Československá republika, která vznikla v roce 1918, převzala téměř všechny císařské rakousko-uherské právní předpisy včetně čtyř základních sociálních zákonů a v následujícím období byli přijaty nové československé zákony. Zásadní přelom v oblasti sociálního pojištění v této době představoval zákon č. 221/1924 Sb. z. a n., o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. Zákon č. 99/1948 Sb., o národním pojištění zavedl pojištění ze zákona. V polovině 20. století byl přijat zákon č. 102/1951 Sb., o přebudování národního pojištění, který oddělil nemocenské pojištění od důchodového a zavedl osobní důchod. „*Osobní důchody se přiznávaly členům Komunistické strany Československa (dále jen „KSČ“), zaměstnancům aparátu KSČ, významným členům Lidových milicí a osobám, které se významně zasloužili o budování socialismu* (Kaše, 2021, s. 36).“ Zrušení odvádění daně ze starobních důchodů a navýšení důchodů zajistil nový zákon v roce 1975 zákon č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení. První zákon, který se zabývá důchodem u osob samostatně výdělečně činných (dále jen „OSVČ“), byl zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení. Zabýval se též rozdíly mezi výší vyplácených mezd a výší starobních důchodů.

1.2 Přelom 20. a 21. století

Po listopadu 1989 přišlo spousta sociálních reforem. Cílem bylo přejít od principu zabezpečovacího k principu pojistnému, přizpůsobit systém k novým tržním podmínkám

v ekonomice a odstranit nespravedlivosti týkajících se osobních důchodů. V roce 1990 měla být valorizovaná dvousložková dávka, která by byla tvořena z částky pokrývající životní minimum a z částky, která by byla úměrná výši pojistného a době pojištění. Dále se měl oddělit důchodový systém od státního rozpočtu a zřídit se tzv. Fond penzijního pojištění. Téhož roku vznikla Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) (Kaše, 2021).

Za vlády Václava Klause (1992-1998) a na ní navazující vlády ČSSD (1998-2006) bylo prioritní oddělit financování důchodů o státního rozpočtu, což se nepovedlo. Při snaze o další změny byl přijat zákon č. 425/2003 SB., o důchodovém pojištění. Ten určil společnou hranici odchodu do důchodu pro muže i ženy, a to ve věku 63 let. Dále se zpřísnily podmínky pro odchod do předčasného důchodu, redukovala se započítávaná doba studia a osoba samostatně výdělečně činná musela být povinně účastníkem důchodového pojištění. Odborná platforma pro posouzení důchodové reformy, známá též jako Bezděkova komise I, měla za úkol představit možnosti dostatečného financování v budoucnosti. Jediné řešení podle Bezděkovi komise bylo postupně navyšovat věkovou hranici odchodu do důchodu a tím zvyšovat dobu, po kterou je člověk aktivně výdělečně činný. Důchodová reforma byla prioritním cílem i další vlády v čele s premiérem Mirkem Topolánkem. Jejich taktika spočívala v rozdělení důchodové reformy na tři etapy. V první etapě se zabývali zákonným důchodovým věkem, který byl stanoven na hranici 65 let a případné změny. S tím souviselo i zavedení pásma pružného věku pro odchod do důchodu, délka doby pojištění, která byla stanovena na 35 let a byl určen maximální vyměřovací základ pro pojistné. Druhá etapa řešila otázky týkající se dobrovolného pojištění, důchodového spoření, penzijních plánů a zřízení samostatné části státního rozpočtu na financování důchodového systému. Hlavním cílem bylo garantovat, že výše minimálního důchodu bude ve výši životního minima. Poslední etapa se týkala záměru vytvořit další dobrovolný pilíř důchodového systému, který by umožňoval převést určitou část procent peněz do soukromých finančních sektorů, tzv. možnost opt-outu. Z těchto tří etap byla naplněna pouze první a v roce 2010 byl zřízen Poradně expertní sbor, tzv. Bezděkova komise II, v čele s Vladimírem Bezděkem, který dříve vedl Odbornou platformu pro posouzení důchodové reformy. Poradně expertní sbor připravil dvě varianty pro důchodovou reformu. První většinová varianta byla založena na myšlence tří pilířů. Pojistné ve výši 23 % mělo být rozděleno mezi první a druhý pilíř. Do prvního pilíře mělo být vloženo 20 % pojistného a zbývající 3 % by připadla do druhého pilíře jako opt-out. Třetí pilíř měl být zachován i se státní podporou. Tato varianta uváděla i to, že pro pojištěnce mladší 40 let bude druhý pilíř povinný. Podle menšinové varianty mělo pojistné ve výši 23 % zůstat a příspěvky do druhého pilíře by

byli dobrovolné. Pokud by pojištěný vložil do druhého pilíře 3 % ze svého příjmu, stát by ho podpořil 3 % ze státního rozpočtu. Naspořené peníze z druhého pilíře by byly vypláceny ve formě doživotní anuity, kromě zaměstnancům s rizikovým povoláním. Nakonec se neuskutečnila ani jedna z variant (Kaše, 2021).

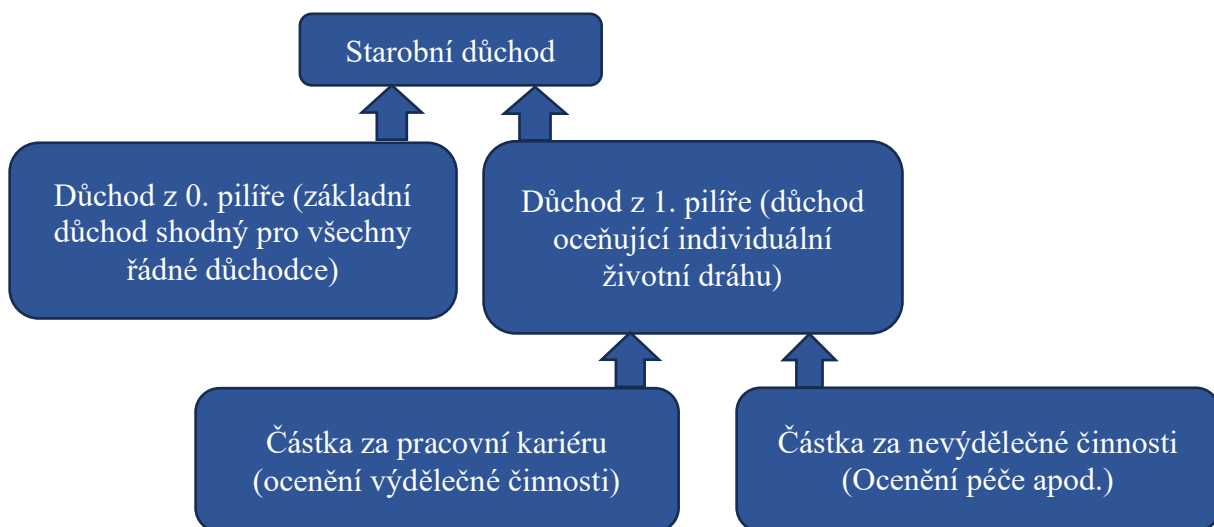
1.3 Od Malé důchodové reformy po současnost

Malá důchodová reforma neboli přijetí novely zákona č.220/2011 Sb, bylo zapříčiněno v dubnu roku 2010, kdy Ústavní soud vyhlásil náleží PI. ÚS 8/07 z 23. března 2010, který zrušil ustanovení § 15 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Tento paragraf upravoval osobní vyměřovací základy a byl označen za protiústavní, neboť nezaručoval právo občanů ve smyslu čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod: „*Občané mají právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele (Usnesení č.2/1993 Sb.)*“, spolu s čl. 1 a čl. 3 jenž zaručují rovnost všech občanů. Velká důchodová reforma se týkala přijetí tří zákonů, které definovaly II. pilíř důchodového systému. Přispívání do druhého pilíře bylo dobrovolné a každý účastník si mohl vybrat jakou investiční strategii zvolí. Penzijní společnosti nabízely tři strategie (konzervativní, vyvážená a dynamická), a ty se lišily mírou rizika a složením investičního portfolia. Také si mohli zvolit, jak jim budou vypláceny peněžní prostředky po odchodu do důchodu (Kaše, 2021).

V roce 2014 byl novým předsedou vlády jmenován Bohuslav Sobotka jehož cílem bylo ukončit II. pilíř. To se povedlo díky přijetí zákona č. 376/2015 Sb., o ukončení důchodového spoření a zákona č. 377/2015 Sb., který upravuje ukončení II. pilíře a zvyšuje úlevy na daních pro lidi spořicí ve III. pilíři.

„V oblasti sociální politiky a zaměstnanosti programové prohlášení vlády Andreje Babiše uvádělo, že přijme novelu zákona o důchodovém pojištění, zvyšující základní výměru důchodu na 10 % průměrné mzdy, čímž se navýší solidární část důchodů, aniž by se porušil princip zásluhovosti (Kaše, 2021, s. 51).“ Také mělo dojít ke zvýšení důchodů lidem nad 85 let, zaměstnanci pracující v rizikových profesích měli mít umožněno odejít do důchodu dříve a znovu bylo cílem oddělit důchodový systém od státního rozpočtu. Komise pro spravedlivé důchody, která fungovala od roku 2019, se měla zaměřit zejména na nižší důchody u žen a na již zmíněné dřívější odchody do důchodu pro fyzicky náročné profese. Měla také nalézt finanční zdroje pro zabezpečení a udržení důchodového systému. Hlavním úkolem ale bylo odstranit nespravedlnosti v důchodovém systému. Měl vzniknout nultý pilíř, který znázorňoval minimální částku, kterou dostanou každý důchodce. První pilíř měl zohledňovat částku podle

doby strávené v pojištěném pracovním procesu, výše příjmu a také zahrnoval fixní bonus za péči o dítě. Financování nultého pilíře by zajišťoval státní rozpočet a odvody z důchodového pojištění by financovaly první pilíř.

Obr. 1. Schéma nového fungování důchodového systému

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), 10. ledna 2020

Na posledním zasedání komise v roce 2020 se jednalo o výši důchodu v nultém pilíři a o ocenění, které zahrnoval první pilíř. Komise se také shodla, že musí přijít změny ohledně třetího pilíře a to takové, díky kterým se stanou úspory občanů součástí doplňkových příjmů k důchodu (Kaše, 2021).

Důchodový systém nikdy nebyl a nikdy nebude dokonalý, protože prostředí, se kterým je spjatý, se stále mění. Reformy, které se pokoušejí důchodový systém přizpůsobit, jsou a budou potřeba. „Už dnes víme, že se důchodový účet dostane do dlouhodobých deficitů okolo roku 2030, maximálního deficitu přitom dosáhneme okolo roku 2060. Důvod je prostý: výdaje systému porostou mnohem rychleji než příjmy (Pikora a Šichtařová, 2021, s. 111).“ S tím úzce souvisí i fakt, že počet lidí ve věku 65+ vzroste a počet lidí v produktivním věku naopak klesne. Dnes tři pracující tzv. živí jednoho důchodce, ale kolem roku 2069 budou jednoho důchodce živit necelé dva pracující lidi. Otázkou tedy je, jak důchodový systém financovat. Pojistné je vysoké a jeho zvýšení by se neseťkalo s úspěchem.

Obr. 2. Stárnutí populace

Zdroj: MPSV, 18.1.2024

Vláda Petra Fialy připravila několik novinek týkajících se důchodového systému. Aktuálně je odchod do důchodu podmíněn věkovou hranicí 65 let, přičemž 65 let je strop a věková hranice se liší podle pohlaví a podle počtu vychovaných dětí, a druhou podmínkou je placení pojistného minimálně 35 let. Avšak od roku 2031 se věková hranice může měnit podle průměrné doby dožití, aby bylo zachováno pobírání důchodu po dobu 21,5 roku. Pokud bychom chtěli odejít do předčasné penze musíme být plátcí pojistného alespoň 40 let (dříve 35 let) a do předčasné penze můžeme jít o 3 roky dříve (dříve 5 let). Odchod do předčasné penze o 5 let dříve je zachován pouze pro lidé s náročnou profesí. Co se týká nemocenského pojištění, tak zaměstnanci budou nově muset odvádět 0,6 % ze svých mezd. Pro OSVČ zůstává nemocenské pojištění dobrovolné, ale postupně se bude zvyšovat odvod do penzijního systému. Samotné penze se budou v příštích letech navyšovat. Od roku 2026 se ale navyšování začne zpomalovat a bude to způsobeno hlavně tím, že se do výpočtového základu nebude zahrnovat 100 % příjmů (Klička a Janda, 2023).

1.4 Tři pilíře důchodového systému

Do nedávna byl v České republice tři pilířový důchodový systém. Každý pilíř představuje zdroj příjmu v penzi. Penze z prvního pilíře představuje částku vyplácenou státem, z druhého pilíře jde o penzi od penzijního fondu, do kterého během života občan spořil. Třetí pilíř představuje investice a úspory. V současnosti má náš důchodový systém pouze dva pilíře,

a to první a třetí pilíř. Druhý pilíř byl zrušen v roce 2015, tedy pouze dva roky po jeho zavedení (Potůček, 2018).

1.4.1 První pilíř

První pilíř neboli důchodové pojištění plní roli sociálně pojišťovací a sociálně zabezpečovací. Pracující lidé do něj ze zákona přispívají určitým procentem a z toho se vyplácí důchody těm, kteří na to mají právo. Je tedy povinný. Sociálně zabezpečovací role pilíře zaručí, že například invalidní lidé budou dostávat důchod i přes to, že nemohli platit odvody. *„Když se na důchody nedostává, doplácí na ně státní rozpočet a z vybrané daně z přidané hodnoty či z dalších příjmových položek. Když je účet v přebytku, vždy se v chronicky deficitním státním rozpočtu najdou jiné položky, do nichž se tento přebytek přelege (Potůček, 2018, s. 108).“*

Výplata ze základního důchodového pojištění je tvořena dvěma složkami. První složkou je základní výměra, která je stanovena pevnou částkou pro všechny druhy důchodů, tzn. starobní důchod, invalidní důchod, sirotčí důchod či vdovský a vdovecký důchod, a není ovlivněna délkou pojištění ani výší výdělků konkrétního pojištěnce. Druhou složkou je procentní výměra, která je vypočtena z příjmů. *„Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu více důchodů téhož druhu nebo na výplatu starobního důchodu nebo invalidního, vyplácí se jen jeden důchod, a to vyšší. Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu nebo invalidního důchodu a na výplatu vdovského důchodu nebo vdoveckého důchodu anebo sirotčího důchodu, vyplácí se vyšší důchod v plné výši a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry, nestanoví-li zákon o důchodovém pojištění jinak (MPSV, ©2024a).“*

O výši důchodu a nároku na něj rozhoduje ČSSZ, která vznikla v roce 1990. Je samostatnou organizační složkou státu, která je podřízená Ministerstvu práce a sociálních věcí. Pojistné, které je povinen platit zaměstnavatel, zaměstnanec i OSVČ, je vypočteno ze započitatelných příjmů před jejich zdaněním.

1.4.2 Druhý a třetí pilíř

Druhý pilíř aneb dobrovolné důchodové spoření spočívalo v odvodu částí příspěvků, které měli být vloženy do prvního pilíře. Do druhé pilíře se tedy konkrétně vkládali 3 % z příspěvků na sociální pojištění a 2 % z hrubé mzdy. Vstup do druhého pilíře byl zcela dobrovolný, ale kdo vstoupil, už nemohl spoření ukončit.

Dobrovolné spoření ve druhém pilíři bylo určeno pro všechny zletilé osoby s výjimkou těch, kteří už pobírali starobní penzi. Po uzavření smlouvy s penzijní společností byla smlouva zaregistrována do Centrálního registru smluv, který neumožňoval zrušení smlouvy a vystoupení z druhého pilíře. Zároveň však díky němu bylo možné zjistit, zda účastník splnil podmínky pro účast na důchodovém spoření. Pokud ano, účastník si mohl vybrat ze čtyř důchodových fondů, a to z dynamického, vyváženého a konzervativního fondu anebo z důchodového fondu státních dluhopisů. Ty se lišili mírou rizika a výnosností.

Aby měl klient nárok na penzi z druhého pilíře, musel splnit podmínky, aby mohl pobírat penzi z prvního pilíře. Následně však ještě musel uzavřít smlouvu s životní pojišťovnou o pojištění důchodu. Teprve poté mu mohl být vyplácen důchod z důchodového spoření. Mohl si zvolit mezi doživotní penzí, doživotní penzí s pozůstalostní penzí a výplatou po dobu 20 let. Jestliže zvolil možnost doživotní penze s pozůstalostní penzí, byla penze po jeho úmrtí vyplácena 3 roky pozůstalým. Pokud však zvolil pouze doživotní penzi, nebylo po jeho úmrtí nikomu nic vypláceno. Při úmrtí účastníka ještě ve fázi spoření náleželi jeho finanční prostředky dědici. Jestliže dědic byl také účastníkem na důchodovém spoření, zděděné finanční prostředky mu byli připsány na jeho důchodový účet v opačném případě mu byli vyplaceny. Nezletilému dědici náleželi měsíční splátky po dobu 5 let.

Představa vlády, že bude druhý pilíř hojně využíván, se ale nenaplnila. Mezi občany moc velký úspěch nesklidil, a tak po krátké době bylo doplňkové spoření ukončeno. Většina účastníků si peníze nechala vyplatit, menší část je nechala vložit do třetího pilíře a poslední možností, kterou si vybralo minimum lidí, bylo vrácení peněz do prvního pilíře (MPSV, ©2024b).

Zrušení druhého pilíře s sebou přineslo změny, které se týkaly třetího pilíře. Jelikož penzijní přípojištění bylo pro nové účastníky uzavřené, je doplňkové penzijní spoření jedinou možností, jak si individuálně spořit na důchod. V zájmu bylo, aby bylo doplňkové penzijní spoření využíváno co nejvíce, a tak byl umožněn vstup i nezletilým klientům, zároveň všichni účastníci byli motivováni státními příspěvky a zvýšenou daňovou podporou. (Ministerstvo financí ČR, 2016).

1.5 Změny, které nastaly v roce 2024

Dalšími novinkami, které schválila vláda Petra Fialy, pro rok 2024 se hlavně týkají doplňkového penzijního spoření (dále jen „DPS“). Některé vyšli v platnost 1. ledna 2024 a jiné začnou platit od druhé poloviny roku, tedy od 1. července 2024.

Největší změna se týká doby spoření, aby klient měl právo na výplatu DPS. Klientů, kteří uzavřeli smlouvu do konce roku 2023, se tato změna netýká a pro získání prostředků ze spoření jim stačí, když budou spořit alespoň 5 let. Avšak ti, co uzavřeli smlouvu až v roce 2024, musí spořit alespoň 10 let, aby jim vznikl nárok na výplatu. Dále se zvýšila daňová úleva z dosavadních 24 000 Kč na 48 000 Kč a bude možné ji uplatnit na jeden produkt nebo na všechny produkty jako jsou penzijní smlouvy, životní pojištění nebo nový produkt, kterým je tzv. dlouhodobý investiční produkt (dále jen „DIP“). Způsob výplat ze spoření se dotkne změna, která umožní nechat si jednorázově vyplatit část naspořených financí a druhou část si nechat vyplácet jako pravidelnou penzi. Další změnou v případě vyplácení se týká klientů, kteří dosáhli 18 let a mají právo na 1/3 z naspořené částky. Tito klienti mají nově právo vybrat finance až dva roky po dovršení zletilosti. Od roku 2024 se zavádí nový alternativní účastnický fond, který klientům nabídne volnější investiční strategie a volbu investičních nástrojů jako jsou například nemovitosti nebo private equity fondy. Díky nim je možné dosáhnout většího výnosu, ale na druhou stranu je s tím spojená vyšší míra rizika.

Od druhé poloviny roku nastanou změny ohledně státních příspěvků u DPS. Starobní důchodci na ně nebudou mít nárok, a tudíž se jim přestanou vyplácet a pro ostatní klienty se hodnota státního příspěvku změní, a aby na něj klienti měli nárok, budou muset přispívat větší částku (Generali, ©2024). V tabulce 1 je srovnání aktuálního stavu a plánovaných změn. Klienti, kteří spořili alespoň 300 Kč měsíčně, dostali od státu příspěvek ve výši 90 Kč a pokud přispívali 1000 Kč měsíčně a více, měli nárok na plnou výši státního příspěvku v hodnotě 230 Kč. Klienti, kteří budou i nadále chtít dostávat státní příspěvky, budou muset začít odkládat alespoň 500 Kč měsíčně. Tím získají nárok na nejnižší možnou hodnotu příspěvku, tedy na 100 Kč. Hranice pro nejvyšší státní příspěvek se z 1000 Kč přesouvá na 1 700 Kč.

Tabulka 1: Plánované změny ve státních příspěvcích

Měsíční vklad (v Kč)	Současný státní příspěvek (v Kč)	Plánovaný státní příspěvek (v Kč)
0	0	0
100	0	0
200	0	0
300	90	0
400	110	0
500	130	100
600	150	120
700	170	140
800	190	160
900	210	180
1000	230	200
1100	230	220
1200	230	240
1300	230	260
1400	230	280
1500	230	300
1600	230	320
1700	230	340

Zdroj: Vlastní zpracování dle CONSEQ

2 PRODUKTY VHODNÉ PRO ODKLÁDÁNÍ PROSTŘEDKŮ

Primárně určené produkty pro odkládání finančních prostředků na důchod jsou penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření. Pomocí těchto dvou produktů klienti dobrovolně spoří do III. pilíře. Výši částky si každý určuje sám a může ji měnit, zároveň je také možné vkládat i jednorázové vklady. Do III. pilíře může každému přispívat i jeho zaměstnavatel. Stát tento druh spoření podporuje, proto od určité částky, která je vkládána na spoření, má účastník právo na státní příspěvek a daňovou úlevu. Opustit třetí pilíř je možné kdykoliv. Avšak pokud se nedodrží stanovená doba spoření, nevzniká nárok na státní příspěvky. Kromě těchto dvou produktů nabízí trh i jiné možnosti, jak zhodnocovat své peníze. (Srovnej, 2012).

2.1 Penzijní připojištění

Penzijní připojištění, které se dalo uzavřít do roku 2012 nabízelo fondové investování se státní podporou. Dnes už tedy není možné vstoupit do penzijního připojištění, ale pro stávající klienty se nic nemění. Hlavní výhodou bylo nezáporné zhodnocení, tedy účastníkovi se nemůže v žádném roce snížit objem peněz na účtu. Dále penzijní připojištění nabízelo tzv. výsluhovou penzi. Jednalo se o vyplacení poloviny z naspořené částky, když klient splnil podmínku 15 let spoření.

Při zakládání penzijního připojištění uzavírá osoba starší 18 let smlouvu s penzijním fondem, která mimo jiné obsahuje penzijní plán a jak budou vypláceny dávky. Každá osoba může mít nanejvýš jedno penzijní připojištění do kterého musí přispívat minimálně 100Kč měsíčně. Naspořené peníze si klient může nechat vyplatit jednorázově nebo ve formě doživotní penze. V případě úmrtí účastníka může být vyplácena tzv. pozůstalostní penze, která náleží osobám určeným ve smlouvě. Pokud nikdo nemá nárok na pozůstalostní penzi, je penzijní připojištění předmětem dědictví (Fondee, 2024).

Na činnost penzijních fondů a dodržování pravidel dohlíží Česká národní banka. Protože penzijní fondy garantují, že klient nebude ve ztrátě, je zřejmé že jejich strategie investování je konzervativní, což znamená malé riziko ale zároveň i malý výnos. Roční zisk, který se získá investováním vložených příspěvků, se dělí mezi rezervní fond, akcionáře a mezi klienty (Šámalová a Vojtíšek, 2021).

2.2 Doplňkové penzijní spoření

Od roku 2012 je ve III. pilíři možnost uzavřít smlouvu pouze s penzijní společností. Oproti penzijnímu připojištění je doplňkové penzijní spoření určeno všem, tedy i nezletilým.

I zde platí, že minimální měsíční vklad je 100 Kč a klient může mít pouze jednu smlouvu s penzijní společností. Doplňkové penzijní spoření na rozdíl od penzijního připojištění negarantuje nezáporné zhodnocení. Klient má možnost si sám vybrat investiční strategii a podle toho se jeho finanční prostředky umístí do fondu. Společnosti peníze klientů umisťují do účastnických fondů a klient může evidovat svoje finanční prostředky na osobním penzijním účtu. Penzijní společnosti mohou mít celou škálu účastnických fondů, ale povinně musí mít konzervativní fond. Konzervativní fond investuje zejména do dluhopisů nebo podobných cenných papírů jejichž eminentem jsou například členské státy Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen „OECD“) nebo centrální banky těchto států, Evropský finanční fond stability, Evropská centrální banka, Evropská investiční banka, Mezinárodní měnový fond anebo Světová banka. Aby bylo možné investovat do těchto dluhopisů či cenných papírů je nutné, aby splňovali určitý rating. Eminentem dluhopisů nebo jím podobných cenných papírů může být i Česká národní banka (dále jen „ČNB“) nebo Česká republika (dále jen „ČR“). Peněžní prostředky v rámci fondů mohou být investovány i do podílových listů otevřených podílových fondů, nebo například i do movitých a nemovitých věcí, které určil zákon (Zákon č. 427/2011 Sb., 2024).

Čerpat své úspory může klient buď jako předdůchod, starobní penzi nebo si své úspory může nechat vyplatit celé najednou. Vše má ale svoje podmínky. Aby bylo možné nechávat si vyplatit předdůchod je potřeba, aby klient dovršil věku 60 let a spořil určitou dobu. Další důležitou podmínkou je, aby klient měl naspořeno dostatek prostředků, protože mu bude vypláceno 30% průměrné hrubé mzdy. Výplata starobní penze má podobné podmínky jako výplata předdůchodu. Klient tedy musí splňovat věkovou hranici 60 let a stanovenou dobu spoření. Stejně je to i při jednorázové výplatě, ale je potřeba počítat s 15% daní z výnosu a 15% daní z příspěvku zaměstnavatele. V případě, že klient nesplňuje podmínky věku ani doby spoření je stále možnost si své úspory nechat vyplatit jako tzv. odbytné. O odbytné je možné zažádat po dvou letech od uzavření smlouvy a je nutné počítat s 15% daní z výnosu, 15% daní z příspěvku zaměstnavatele a s vrácením příspěvků od státu. Doplňkové penzijní spoření, které bylo uzavřeno pro nezletilého, umožňuje při dosažení 18 let výběr 1/3 z naspořených prostředků. Je ale požadováno, aby doba spoření byla alespoň 10 let. Při úmrtí jsou finanční prostředky vyplaceny určené osobě, kterou si stanovil sám klient, nebo jsou předmětem dědictví.

Přechod z penzijního připojištění na DPS je zdarma. Výhodou je převod všech prostředků, takže klient nepřijde o státní příspěvky ani o příspěvky od zaměstnavatele. Obdobně je to i při změně penzijní společnosti (Asociace penzijních společností ČR, 2024).

2.3 Dlouhodobý investiční produkt

Rok 2024 s sebou přináší novou možnost, jak zhodnocovat finanční prostředky na důchod. Konkrétně se jedná o dlouhodobý investiční produkt, který sice není podporován státními příspěvky, ale umožňuje daňové úlevy a může přispívat i zaměstnavatel. Jedná se o dlouhodobé investování do investičních fondů, akcií nebo například do veřejně obchodovatelných fondů (dále jen „ETF“). Na trh s ním mohou vstoupit pouze ČNB regulované subjekty, jako jsou banky, investiční společnosti nebo obchodníci s cennými papíry. Klientovi je umožněno disponovat s více DIP a zároveň v každém z nich si může vybrat kam investovat a v průběhu může i jednotlivé investice měnit.

Dlouhodobý investiční produkt nabízí celou škálu produktů, kam může klient své peníze uložit. Jedná se o peněžní prostředky, konkrétně o spořicí či termínované účty, podílové listy, akcie a dluhopisy, které jsou obchodovatelné na burze, státní dluhopisy, hypoteční zástavní listy nebo deriváty, které slouží k zajištění měnového nebo úvěrového rizika.

Výplata finančních prostředků probíhá podobně jako u jiných penzijních produktů. Aby klient nepřišel o příspěvky a daňové výhody, může požádat o výplatu, pokud dosáhne věku alespoň 60 let a investuje pomocí DIP alespoň po dobu 10 let (Ministerstvo financí ČR, 2024).

2.4 Pojištění dlouhodobé péče

Pojištění dlouhodobé péče je nový typ pojištění. Klienti, kteří mají sjednaný tento produkt mají v určité chvíli právo na výplatu peněz. Smyslem tohoto produktu není spoření peněz na penzi, ale na časy, kdy klient bude závislý, kvůli svému zdravotnímu stavu, na jiném člověku.

Pojištění dlouhodobé péče patří mezi daňově uznatelné produkty, zároveň je možné získat příspěvky zaměstnavatele a podobně jako DPS či životní pojištění obsahuje investiční nebo kapitálovou složku. V případě, že pojištění bude předčasně ukončeno, není potřeba vracet daňovou podporu.

Peníze plynoucí z tohoto pojištění mohou čerpat osoby, které podle zákona o sociálních službách mají 3. nebo 4. stupeň závislosti na pomoci od jiného člověka. Každá pojišťovna může mít svého smluvního lékaře, který tuto závislost posoudí. V případě, že pojišťovna nemá smluvního lékaře, posuzuje závislost státní lékař. Avšak pokud se na posuzování závislosti

podílí státní posudkový lékař spolu se smluvním lékařem dané pojišťovny, nesmí posudek smluvního lékaře být přísnější. Pokud by se tak stalo, musí pojišťovna brát v úvahu posudek státního lékaře. Pojištění dlouhodobé péče umožňuje vyplácet peníze i lidem, kteří nemají 3. nebo 4. stupeň závislosti, jen pro tyto klienty nebude pojištění dlouhodobé péče daňově uznatelné (Zavázalová, 2024).

2.5 Životní pojištění

Životní pojištění patří do skupiny pojištění osob a kryje riziko smrti nebo riziko dožití. Pokud by se klient dostal do závažné životní situace a došlo by k výpadku příjmu, mělo by ho díky pojistnému plnění ochránit před závažnými finančními problémy.

Při sjednávání životního pojištění je důležité určit podmínky, podle zdravotního stavu pojištěného, a pojistnou částku, která se odvíjí od výdajů člověka nebo jeho rodiny. V případě že klient má hypotéku a/nebo rodinu, je nutné to dostatečně započítat do výdajů. Obecně platí, že v případě smrti by vyplacená částka měla odpovídat trojnásobku ročních příjmů. Pokud by šlo o invaliditu je pojistná částka vypočtena v závislosti na tom, kolik let zbývá pojištěnému do důchodu. Podle toho by měla pojistná částka klesat. Mimo smrt a invaliditu by životní pojištění mělo pokrývat i trvalé následky způsobené nemocí či úrazem a dlouhodobou pracovní neschopnost. Zapomenout by se nemělo na určení obmyšlené osoby, která získá právo na výplatu pojistné částky v případě smrti pojištěného.

Jako každé pojištění má i životní pojištění celou škálu výluk, při kterých nebude pojistné vyplaceno. Obecně se jedná o sebevraždu. Každá pojišťovna si stanovuje dobu, po kterou musí pojištění trvat, aby i v případě sebevraždy došlo na vypořádání. Pokud dojde k úmrtí v souvislosti například s válečnou událostí, terorismem, jadernou katastrofou, nebo i při pobytu v zemích, které neodsouhlasila pojišťovna, není pojistná částka vyplacena. Další výlukou je většinou i úmrtí v souvislosti s onemocněním, kterým daný člověk trpěl už při sjednávání pojištění. Každá pojišťovna si navíc může určit vlastní výluky při nichž je většinou pojistná částka krácená maximálně o ½. Mnohdy jde o úmrtí spojené s požitím alkoholu, drog, při trestném činu nebo pokud bylo ublíženo někomu jinému.

Životní pojištění můžeme rozdělit na čtyři skupiny. Hlavním rozdílem mezi nimi je výplata pojistné částky v případě smrti a dožití (Ministerstvo financí ČR, 2014).

Tabulka 2: Formy pojistného plnění životního pojištění

	smrt	dožití
Rizikové ŽP	výplata PČ	0
Pojištění dožití	0	výplata PČ
Kapitálové ŽP	výplata PČ	výplata PČ
Investiční ŽP	výplata PČ	výplata kapitálové hodnoty pojištění

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstvo financí ČR, 2014

Rizikové životní pojištění je sjednáváno jen pro případ smrti. Pokud dojde k úmrtí je vyplacena garantovaná částka, ale pokud by k úmrtí nedošlo, k vyplacení pojistného plnění nedojde. Při ukončení pojištění se také nevyplácí žádná částka. Jestliže by chtěl klient akumulovat svoje finanční prostředky tak to není vhodný produkt. U rizikového životního pojištění nedochází k tvorbě finanční rezervy, zároveň není ani daňově uznatelné. Tento produkt se sjednává nejčastěji společně s hypotékou. Podle toho se také odvíjí pojistná částka, která může být stanovena jako konstantní nebo může klesat podle výše úvěru. K rizikovému životnímu pojištění je vhodné sjednat i další rozšiřující připojištění.

Jak už z názvu odpovídá, tak u pojištění dožití dochází k výplatě finančních prostředků v moment, kdy se klient dožije stanoveného věku. Vyplácená částka je garantovaná, a navíc je pojištění daňově uznatelné. Formu výplaty si klient vybere sám. Finanční prostředky mu můžou být vyplaceny jednorázově nebo postupně. Při postupném vyplácení se jedná o doživotní důchod, dočasný důchod při plné invaliditě nebo o důchod pro pozůstalé.

Mezi rezervotvorná životní pojištění patří kapitálové životní pojištění a investiční životní pojištění. Obě tyto pojištění jsou daňově uznatelné a v případě smrti i dožití klient dostane finanční prostředky. Kapitálové životní pojištění investuje finance do konzervativních produktů jako jsou hlavně dluhopisy. S tím je spojená nízká míra rizika a klientovi je garantováno zhodnocení. Na rozdíl od investičního životního pojištění si ale klient nemůže vybrat, kam budou jeho peníze investovány a v průběhu nelze měnit nastavení produktu. Investiční životní pojištění nabízí větší výnos, ale zároveň je tam i větší riziko ztráty, takže výnosy nejsou garantované a nemusejí být vždy kladné. U tohoto produktu klient rozhoduje, do jakých aktiv budou jeho finanční prostředky investovány a může si zvolit i poměr, kolik se investuje a kolik se uloží pro případ smrti (Ministerstvo financí ČR, 2014).

2.6 Stavební spoření

Hodně používaný produkt k zhodnocování úspor je stavební spoření. Je bráno jako dlouhodobé účelové spoření, protože při splnění podmínek má klient právo na získání překlenovacího úvěru, nebo úvěru ze stavebního spoření. Výhodou u úvěru ze stavebního spoření je pevně daný úrok a předčasné splacení je bez sankcí. Jako motivaci ke spoření přispívá stát. Do konce roku 2023 byla hodnota státních příspěvků 10 % z vkládané částky, od roku 2024 je to pouze 5 %. Největší možnou státní podporu klient dostane, pokud vloží ročně alespoň 20 000 Kč. Peníze ze stavebního spoření mohou být použity po zrušení spoření na cokoliv. Podmínkou, aby klient při zrušení nemusel vracet státní podporu, je doba spoření alespoň 6 let (Asociace českých stavebních spořitelů, ©2024).

2.7 Investice

Při myšlence na důchod je určitě mezi hlavními otázkami to, kolik je potřeba mít naspořeno. „*Předpokládám, že i za špatných časů bude důchod alespoň takový, aby právě pokryl životní minimum (Pikora a Šichtařová, 2021, s. 36).*“ Při výpočtu přibližné částky je potřeba zohlednit mnoho faktorů. Nejvíce ovlivňujícím faktorem je, jestli člověk bydlí v nájmu nebo ve vlastním. „*Nájmy napříč republikou se totiž velmi liší. Kdybych vycházel z republikového průměru kolem 5 000 Kč za nájem měsíčně, potřebuji jako muž při obvyklé délce dožití jen na nájem 1,44 milionu Kč (Pikora a Šichtařová, 2021, s. 36).*“ Tato částka je za neměnicí se průměrný nájem, ale je potřeba počítat s tím, že nájemné se bude v průběhu let zvyšovat a mohou přijít i jiné nečekané výdaje.

Pasivní příjem jednou z možností, jak se finančně zabezpečit na důchod. Většinou se jedná o dlouhodobé investice, které vyžadují určitou znalost a trpělivost.

2.7.1 Zlato

Zlato je bráno jako uchovatel hodnoty, nepodléhá inflaci, je osvobozené od daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) a je vysoce likvidní. Prodat se dá prakticky kdekoliv na světě. Je trvanlivé a nezničitelné.

Obr. 3. Vývoj ceny zlata

Zdroj: Step finance, ©2024

Na obrázku 3 vidíme vývoj ceny zlata za 1 trojskou unci v období 10 let. Pokud bychom se na vývoj ceny zaměřili z krátkodobého hlediska, je zcela pravděpodobné, že bychom došli k závěru, že cena kolísá. Ale už na první pohled vidíme, že cena stále roste. Proto není investice do zlata doporučována jako krátkodobá, ale jako dlouhodobá v řádu několik let.

Investovat do zlata se dá hned několika způsoby. Fyzické investiční zlato je jasně definované zákonem. Dá se koupit ve formě mincí nebo cihel. Obojí má svoje výhody ale i nevýhody. „*Velkou výhodou investičních mincí je také to, že mají nominální hodnotu, která je řádově nižší než hodnota tržní. To usnadňuje jejich převoz přes hranice. Právně vzato, když vezete přes hranice zlaté mince, deklaruje je jen v jejich vyražené nominální hodnotě, nikoli v tržní ceně zlata. A to už se počítá. Naproti tomu převážet kufr plný zlatých cihliček nemusí být žádná legrace (Pikora a Šichtářová, 2021, s.64).*“ Trh nabízí i jiné možnosti investice do zlata. Například je možné koupit si akcie důlních společností nebo investovat do ETF (Zlaté rezervy, ©2024).

2.7.2 Pozemky a nemovitosti

Vhodným předmětem k dosažení pasivního příjmu jsou pozemky a nemovitosti. Jejich cena neustále roste a majitelé si jejich prodejem nebo pronájmem mohou vytvořit slušnou finanční rezervu.

Poptávka po pozemcích značně převyšuje nabídku, protože se jedná o jednu z nejméně náročných investic z pohledu údržby. Jedinou starostí je, aby byla daň z pozemku řádně uhrazená. Investice do půdy je stabilní a bezpečná. Pokud se podíváme na obrázek 4, který znázorňuje vývoj tržních cen zemědělské půdy, je vidět, že i v období hospodářské krize cena rostla.

Obr. 4. Vývoj tržních cen zemědělské půdy v období 2005-2021 (Kč/ha)

Zdroj: Farmy.cz, ©2024

Při výběru pozemku je nutné si uvědomit, jaké jsou budoucí záměry. Zemědělská půda je vhodná k pronájmu ale je tam riziko, že v budoucnu nebude možné z ní udělat stavební parcelu. Při nákupu stavební parcely, která bude v průběhu let určena k prodeji, je nutné uvažovat nad tím, v jaké lokalitě se nachází a zda jsou tam navedené inženýrské sítě.

Nemovitosti jsou považovány za jednu z nejstabilnějších a nejbezpečnějších investic. Propady cen nejsou výrazné, spíše stagnují. To zaručuje docela nízké riziko a dobrý výnos, na druhou stranu je však těžké určit návratnost investice. Při výběru nemovitosti je nutné se rozhodnout v jaké lokalitě nemovitost koupit. V dnešní době je možné koupit investici i v zahraničí. Většinou se volí oblasti s cestovním ruchem. S tím je ale spojená otázka, jak o nemovitost pečovat. Pokud bude nemovitost určena k pronájmu je nutné počítat s většími výdaji, než když nemovitost bude určena na pozdější prodej.

Protože investice do nemovitosti je hodně nákladná, je tu i druhá možnost. Tou je nemovitostní fond. Jedinými náklady budou poplatky za správu fondu a transakční poplatky. Nemovitostní fond se vyznačuje dobrou likviditou a stabilními výnosy, protože v jejich portfoliu se většinou nacházejí komerční nemovitosti. Pokud se klient spokojí s podíly z nájmu a nebude mu vadit, že nebude mít kontrolu nad prodejem a nákupem nemovitostí, je to dobrá volba, jak dosáhnout pasivního příjmu (Finex.cz, ©2024).

2.7.3 Akcie

Akcie je cenný papír vydaný akciovou společností a obchodovatelný na burze. Většina investorů zvolí dividendové akcie, které zaručují právo na dividendy. Tedy na výplatu určitého procenta ze zisku. Druhým typem akcií jsou růstové akcie, kdy firma zisk reinvestuje a tím zvyšuje hodnotu firmy. Akcie jsou doporučovány jako dlouhodobá investice, mají jisté riziko a

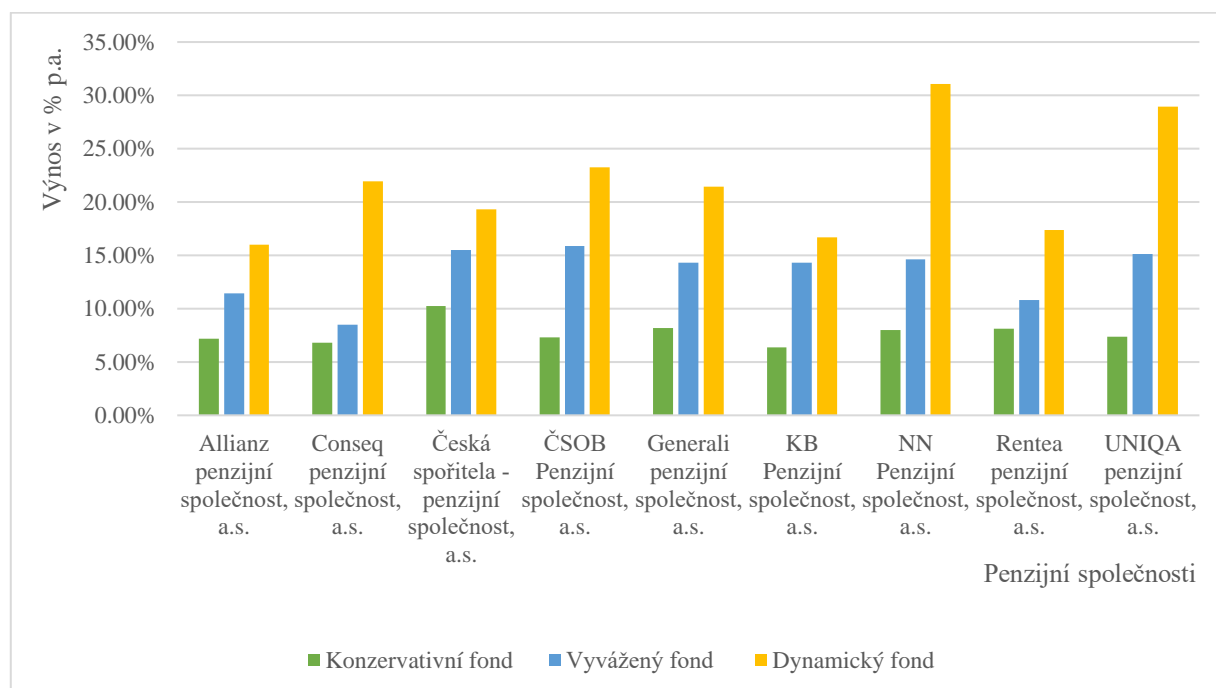
pozitivní vývoj ceny není garantovaný. Samotný investor musí počítat s tím, že tomu obětuje hodně času a bude potřebovat zkušenosti. Pro méně zkušené je dobré využít brokera neboli burzovního makléře, který klientovi pomůže za určitý poplatek sestavit portfolio a bude se o něj starat. Další možností je nákup podílových fondů. Jedná se o kolektivní investování, které umožňuje zvolit si různou strategii investování, ale samotné portfolio spravuje fond a klient nemá možnost do něho zasahovat (Moneta, ©2024).

3 KOMPARACE VYBRANÝCH PRODUKTŮ NA ČESKÉM TRHU

Na českém trhu je k dispozici spousta bankovních institucí a pojišťoven, včetně zahraničních společností. Klienti mají možnost si vybírat ze 46 bank a poboček zahraničních bank, 41 pojišťoven, 9 penzijních společností, 47 investičních společností a poboček zahraničních investičních společností a 24 poskytovatelů dlouhodobého investičního produktu. Tato široká nabídka poskytuje všem klientům možnost vybrat si finanční instituci nebo produkt, který nejlépe splní jejich očekávání a potřeby (ČNB, 2024).

3.1 Srovnání nabídek doplňkového penzijního spoření

Doplňkové penzijní spoření je možné sjednat u 9 penzijních společností. U všech si můžeme vybrat minimálně z tří fondů, a to z konzervativního, vyváženého a dynamického. Některé z nich nabízí i další fondy.

Obr. 5. Výnosy fondů penzijních společností za rok 2023

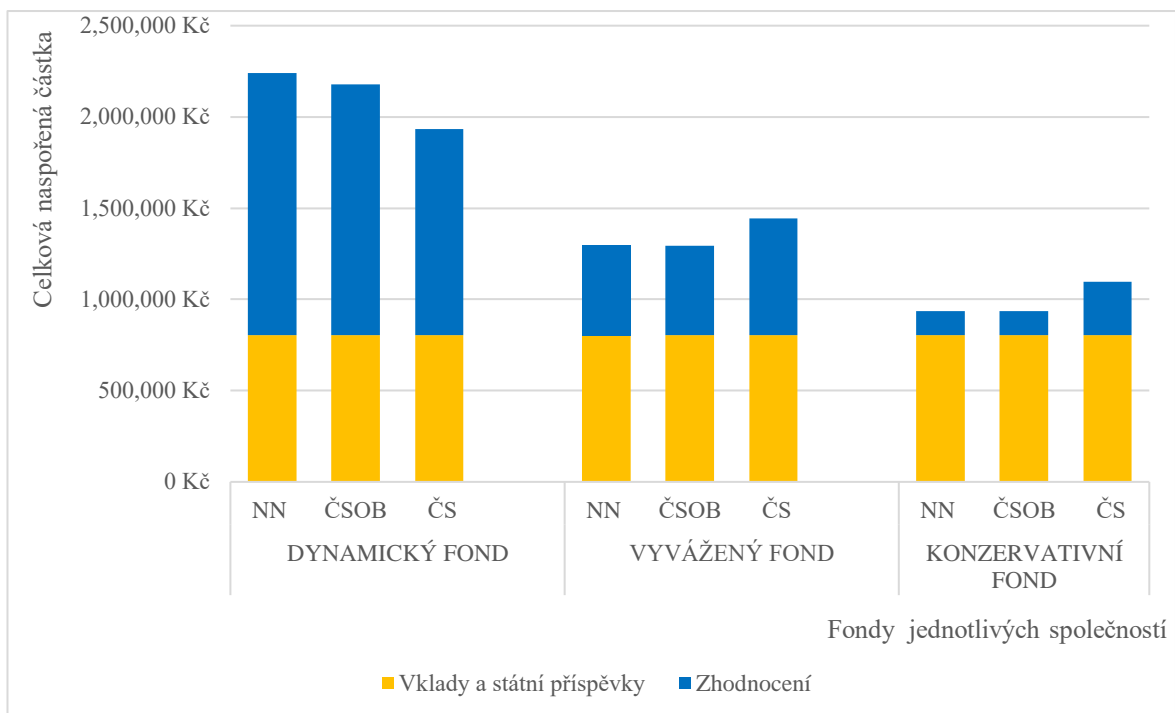
Zdroj: Vlastní zpracování dle Banky.cz, 2024

Obrázek 5 znázorňuje výnosy fondů za rok 2023. Konzervativní fondy všech penzijních společností, které jsou vhodné pro klienty, jež upřednostňují menší riziko, přesáhli se svým výnosem za rok 2023 hranici 5 %. Konzervativní fond od České spořitelny (dále jen „ČS“) je na tom se svým výnosem nejlépe, protože dosahuje hranice 10 %. Modrý sloupec, který znázorňuje vyvážené fondy, je podle očekávání vyšší než sloupec zelený, který znázorňuje

konzervativní fondy. U vyvážených fondů můžeme tedy očekávat větší zhodnocení finančních prostředků, zároveň ale musíme počítat s větší mírou rizika než u konzervativních fondů. Nejhůře je na tom vyvážený fond od Conseq penzijní společnosti, který nedosahuje ani 10 % zhodnocení a to znamená, že je na tom hůř než konzervativní fond od penzijní společnosti ČS. Naopak nejlépe si stojí vyvážené fondy od Československé obchodní banky (dále jen „ČSOB“) a ČS. Oba o kousek přesahují hranici 15 %. Největší míru rizika ale zároveň největší výnos je očekáván u dynamických fondů, a na první pohled vidíme, že většině případech tomu tak je. Fondy od NN Penzijní společnosti a UNIQA penzijní společnosti dosahují, jako jediní, vyšších výnosů než 25 %. Ostatní fondy se svými výnosy nepřesahují hranici 24 %. Na první pohled je zřejmé, že nejhůře na tom jsou dynamické fondy od Allianz a Komerční banky (dále jen „KB“). Ve srovnání s vyváženým fondem ČSOB Penzijní společnosti, mají tyto dva dynamické fondy jen o několik desetín procenta vyšší výnosy (Banky.cz, 2024).

Pro klienty, kteří zvolí DPS jako možnost zabezpečit se finančně na důchod, jsou k dispozici na webových stránkách online kalkulačky, které vypočítají předpokládanou naspořenou částku podle zadaných parametrů. Důležité ale je, aby si klient zvolil vhodný fond. Konzervativní fondy jsou doporučovány klientům při krátkodobém spoření. Sice nenabízejí velké zhodnocení, ale jsou stabilní a je tedy málo pravděpodobné, že by hodnota naspořené částky klesla a klient byl ve ztrátě. Naopak pro klienty, kteří chtějí co největší zhodnocení a nevadí jim velké riziko toho, že by hodnota investice mohla kolísat, jsou vhodné dynamické fondy. Střední cestou jsou vyvážené fondy. Stejně jako konzervativní fondy investují do dluhopisů, ale z části i do akcií. To přináší vyšší výnosy ale zároveň i vyšší riziko, že hodnota investice bude kolísat, ale ne tak jako u dynamických fondů.

Pro představu, jaké zhodnocení a jakou celkovou částku by přineslo spoření po dobu 30 let při odkládání 1000 Kč měsíčně a přispívání stejnou částkou zaměstnavatele, byly vybrány tři penzijní společnosti – NN penzijní společnost, ČSOB penzijní společnost a Penzijní společnost České spořitelny. Tyto společnosti byly vybrány na základě porovnání výnosů za rok 2023, kde NN dosáhla nejvyššího výnosu u dynamického fondu, ČSOB u vyváženého fondu a ČS u konzervativního fondu.

Obr. 6. Očekávané zhodnocení v jednotlivých fondech penzijních společností

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Žlutá část sloupců na obrázku 6 představuje celkové vklady klienta, vklady jeho zaměstnavatele a státní příspěvky. V tomto případě je výše měsíčního příspěvku po celou dobu spoření podle aktuálně platných hodnot, tedy 230 Kč měsíčně při vkladu 1 000 Kč. Od července tohoto roku by státní příspěvek klesl na 200 Kč měsíčně a celková hodnota by z 82 800 Kč ponížila na 72 000 Kč. Modrá část sloupců zobrazuje odhadované zhodnocení vkladů. U dynamického fondu NN penzijní společnost očekává nejvyšší zhodnocení a Penzijní společnost ČS nejnižší. Předpokládané zhodnocení vyváženého a konzervativního fondu je u NN penzijní společnosti a ČSOB srovnatelné, přičemž největší výnosy očekává Penzijní společnost ČS.

Tabulka 3: Měsíční penze

	DYNAMICKÝ FOND		VYVÁŽENÝ FOND		KONZERVATIVNÍ FOND	
	5 let	10 let	5 let	10 let	5 let	10 let
NN	33 523 Kč	18 543 Kč	20 321 Kč	10 777 Kč	15 207 Kč	7 769 Kč
ČSOB	32 877 Kč	18 159 Kč	20 313 Kč	10 768 Kč	15 260 Kč	9 135 Kč
ČS	30 732 Kč	17 732 Kč	23 495 Kč	13 265 Kč	18 305 Kč	10 061 Kč

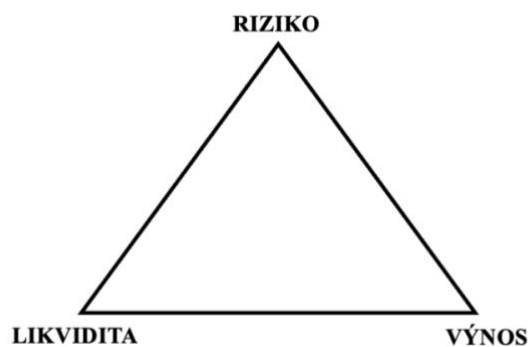
Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Penze, které klient bude pobírat z naspořených částek, jsou uvedeny v tabulce 3. Nejvyšší očekávanou penzi lze dosáhnout ve fondu s dynamickou strategií u NN penzijní společnosti. U vyváženého a konzervativního fondu lze dostávat největší penzi u ČS díky nejvyššímu očekávanému zhodnocení. V případě, že klient zvolí výplatu měsíční penze na dobu kratší než

10 let, bude částka zdaněna 15 % daní z výnosu. Při jednorázovém vyrovnání dochází také ke zdanění 15 % daní z výnosu a nově u smluv, které byly uzavřeny od 1. ledna 2024, je potřeba počítat, že i příspěvky zaměstnavatele podléhají 15 % daní.

3.2 Trh s dlouhodobým investičním produktem

Aktuálně je možné uzavřít smlouvu o DIP u více než 20 poskytovatelů. Každý poskytovatel si určuje vlastní podmínky pro měsíční výši vkladu. Například u Raiffeisen bank bude stačit, když hodnota investice bude minimálně 100 Kč měsíčně. Česká spořitelna bude požadovat, aby měsíční vklad byl roven nejméně 300 Kč a UNIQA 500 Kč. U každého poskytovatele je možné si vybrat investiční strategii a tedy to, kam budou finanční prostředky investovány. V průběhu je ovšem možné investiční strategii měnit.

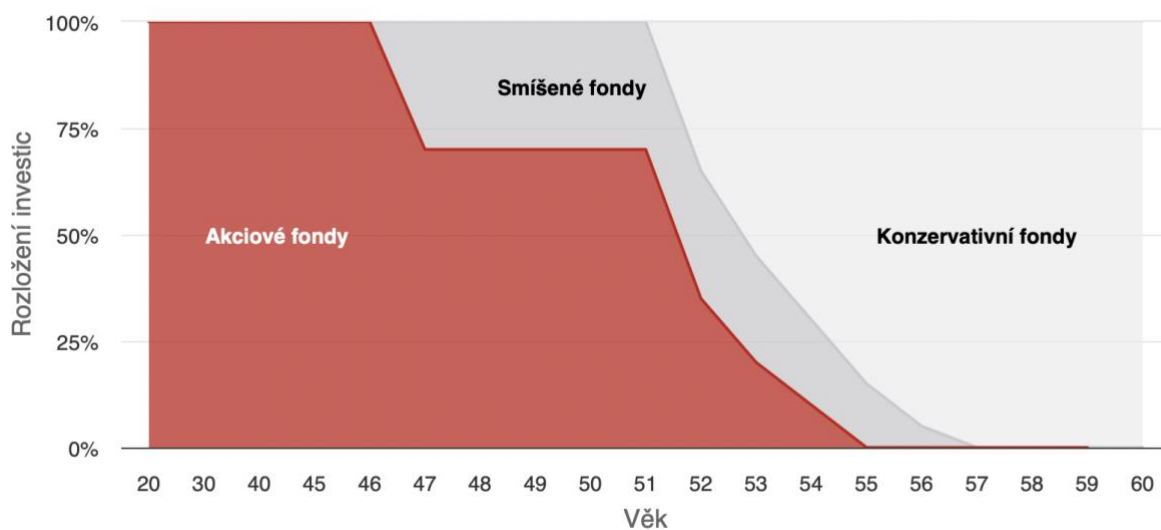

Obr. 7. Investiční trojúhelník

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Investice s co největším výnosem a s co největší likviditou a bez rizika není možná. Pro lepší představu obrázek 7 znázorňuje investiční trojúhelník. Vrchol likvidity značí, že návratnost investice bude co největší ale zároveň je daleko od vrcholu výnosů a rizika, tudíž výnos bude malý a riziko ztrát velké. Pokud by investice měla být s co nejmenším rizikem, musí se počítat s nízkým výnosem a likviditou. V případě velkého výnosů je riziko velké a návratnost nízká. Na obrázku 8 je ideální rozložení portfolia podle věku investora, který vyobrazuje že v pozdějším věku je dobré své investice směřovat do méně rizikových fondů, aby ztráty byly co nejmenší nebo nejlépe žádné. Pro investování na 15 a více let je doporučeno, aby se portfolio skládalo z akciových fondů. U nich je ale potřeba, aby klient počítal s větším rizikem a s kolísáním hodnoty jeho investice. Kombinace akciových a smíšených fondů, popřípadě i konzervativních, je vhodná pro střednědobé investice. To znamená že doba investování se bude pohybovat mezi 5 a 15 lety. Čím kratší je doba investování, tím více vhodné je, aby největší podíl portfolia tvořili konzervativní fondy, které jsou relativně stabilní.

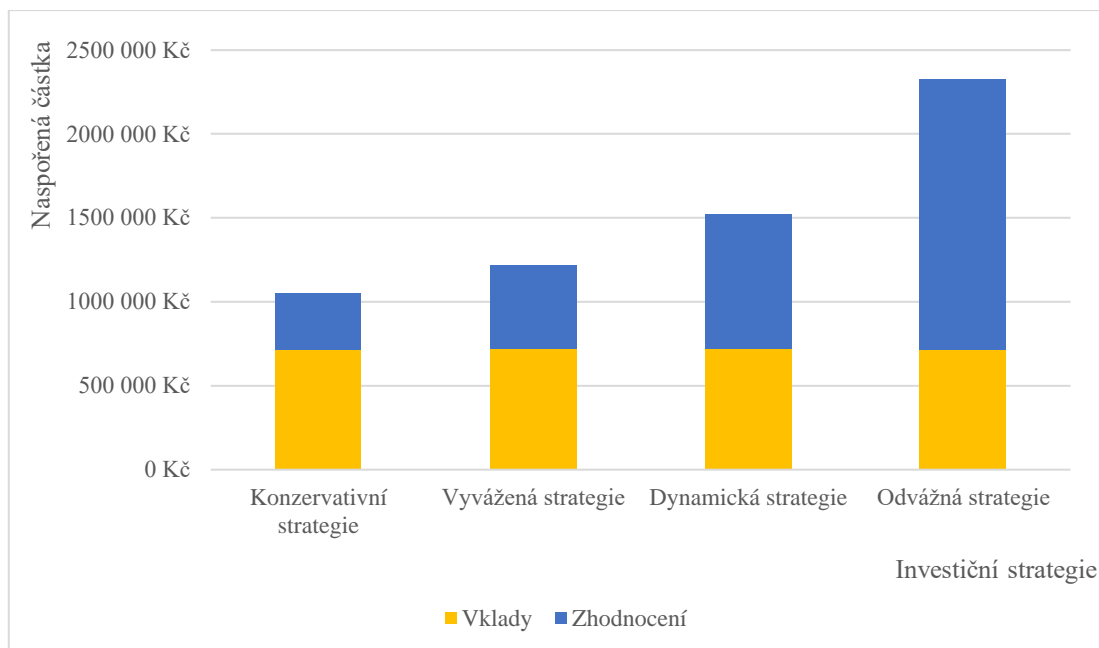
Nehrozí u nich, že by klient přišel o část svých finančních prostředků (Generali Investments, 2024).

Obr. 8. Vzorové rozložení portfolia v rámci věku investora

Zdroj: Generali Investments, 2024

Poskytovatelé DIP zatím na svých stránkách neuvádějí mnoho informací, jak si jejich fondy vedou a nedokážou předpovědět, jak by se investice mohly zhodnocovat v budoucnu. Snad jediná Česká spořitelna předpokládá nějaké zhodnocení a umožňuje klientům využít jejich online kalkulačku, která vypočítá ze zadaných parametrů výši zhodnocení a celkovou naspořenou částku. U ČS je možné vybrat si ze 4 investičních strategií – konzervativní, vyvážené, dynamické a odvážné. Podle každé strategie je rozdělení investic mezi akcie a dluhopisy odlišné: konzervativní strategie investuje 90 % do dluhopisů a 10 % do akcií, vyvážená strategie investuje 70 % do dluhopisů a 30 % do akcií, dynamická strategie investuje 50 % do akcií a 50 % do dluhopisů a odvážná strategie investuje 75 % do akcií a 25 % do dluhopisů. Když by klient investoval 1 000 Kč měsíčně po dobu 30 let a jeho zaměstnavatel mu přispíval také 1 000 Kč měsíčně, může naspořit pomocí konzervativního fondu asi 1 000 000 Kč, ve vyváženém fondu 1 200 000 Kč, v dynamickém fondu 1 500 000 Kč a v odvážném fondu přes 2 300 000 Kč. S rostoucím věkem by se strategie investování měla měnit, neboť odvážná strategie s sebou nese velké riziko ztráty a ta je pár let před důchodovým věkem nechtěná.

Obr. 9. Očekávané zhodnocení pomocí DIP České spořitelny

Zdroj: Vlastní pracování, 2024

Dlouhodobý investiční produkt sice nenabízí státní příspěvky, ale patří mezi daňově uznatelné produkty. Od roku 2024 je možné si od základu daně odečíst až 48 000 Kč, pokud si klient přispívá na DPS, životní pojištění nebo právě na DIP. Tabulka 4 znázorňuje odečitatelné částky v závislosti na výši měsíční investice. Nejvyšší možná částka, která lze odečíst je 7 200 Kč, a to v případě kdy klient bude odkládat alespoň 4 000 Kč. Naopak nejmenší částka je 180 Kč při měsíčním příspěvku 100 Kč. S každými přidanými 100 Kč roste roční daňový odpočet o 180 Kč.

Tabulka 4: Daňové odpočty

Měsíční vklad	Roční daňový odpočet
100 Kč	180 Kč
200 Kč	360 Kč
300 Kč	540 Kč
400 Kč	720 Kč
500 Kč	900 Kč
1 000 Kč	1 800 Kč
1 500 Kč	2 700 Kč
2 000 Kč	3 600 Kč
2 500 Kč	4 500 Kč
3 000 Kč	5 400 Kč
4 000 Kč	7 200 Kč
5 000 Kč	7 200 Kč
6 000 Kč	7 200 Kč
7 000 Kč	7 200 Kč

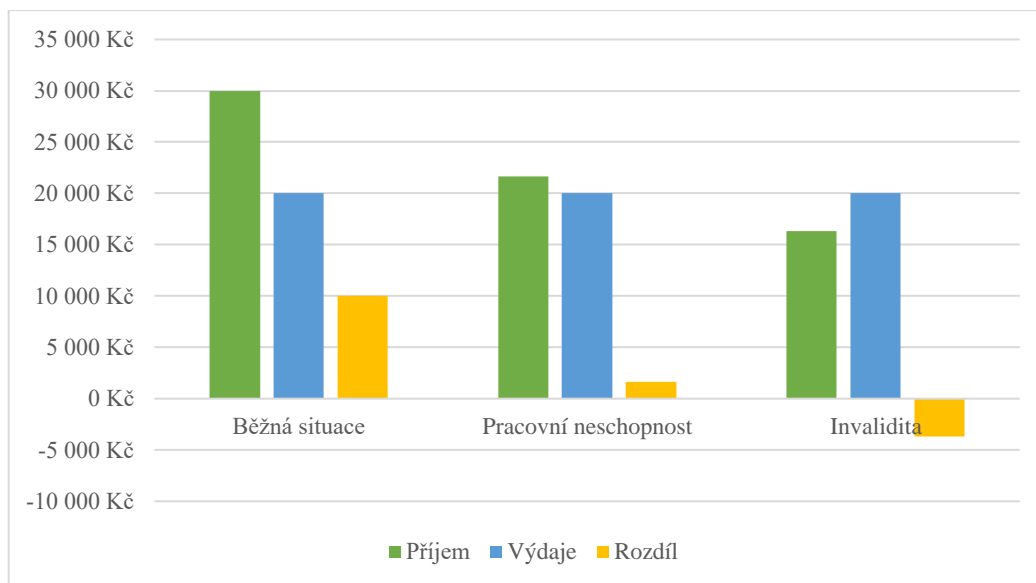
Zdroj: Vlastní pracování, 2024

3.3 Nabídky životního pojištění

O poskytovatele životního pojištění není na našem trhu nouze, tudíž si vybere opravdu každý. Při výběru životního pojištění je potřeba, aby si každý rozmyslel, co by mělo zahrnovat a k čemu bude sloužit. Všechny druhy životního pojištění, kromě pojištění dožití, vyplácejí pojistnou částku v případě smrti a všechny druhy pojištění, kromě rizikového životního pojištění, vyplácejí pojistnou částku v případě dožití se určitého věku. Rizikové životní pojištění navíc není daňově uznatelné. Pokud by klient chtěl své životní pojištění využít jako prostředek spoření, měl by se rozhodnout mezi kapitálovým životním pojištěním a investičním životním pojištěním. Pouze ty nabízejí zhodnocování vkladu.

V případě kapitálového životního pojištění je garantované minimální zhodnocení pomocí technické úrokové míry. Investiční strategii si klient sám zvolit nemůže, protože finanční prostředky jsou investovány do konzervativních produktů. Avšak u investičního životního pojištění už si investiční strategii volí sám klient a v průběhu trvání pojištění ji může měnit. Podle zvolené strategie musí klient počítat s rizikem ztráty. Navíc tento druh pojištění umožňuje, že zhodnocovat se bude pouze určitá část finančních prostředků a to zajistí, aby v případě smrti byla vyplacena dohodnutá pojistná částka a v případě dožití mu bude penze vyplácena včetně výnosů.

Při sjednání životního pojištění je nutné o klientovi vědět více informací než jen to, kolik bude měsíčně vkládat. Ať už bude pojištění sjednáno online formou nebo na pobočce některého z poskytovatelů, je nezbytné poskytnout následující informace: věk, výška, váha, zaměstnání (zaměstnanec, OSVČ, nezaměstnaný), odvětví pracovní činnosti/podnikání, počet dětí a stav manželství, příjem invalidního důchodu, existence hypotéky, finanční rezerva, měsíční příjmy a výdaje, zdravotní stav. Všechny tyto informace jsou nutné k posouzení, zda je vůbec možné klienta pojistit, případně co do pojištění nelze zahrnout a v jaké výši bude sjednaná pojistná částka (Rixo.cz, 2024).

Obr. 10. Příjmy vs výdaje v případě pracovní neschopnosti a invalidity

Zdroj: Vlastní zpracování dle Generali, 2024

Životní pojištění, na rozdíl od DPS, primárně zajišťuje klientům ochranu před nepříznivými životními situacemi jako je například pracovní neschopnost nebo invalidita na základě nemoci či úrazu. Obrázek 10 znázorňuje případ, kdy čistý příjem je 30 000 Kč měsíčně a výdaje jsou 20 000 Kč měsíčně. V běžné situaci zůstane finanční rezerva 10 000 Kč. Pokud se však klient s takovým příjmem a s takovými výdaji dostane do situace, kdy bude v pracovní neschopnosti, jeho příjem se sníží na necelých 22 000 Kč. Stále je to dostačující na pokrytí všech výdajů, ale 2 000 Kč jako finanční rezerva není ideální. Nejhorší to bude v případě, pokud se stane invalidním. Jeho měsíční příjem bude přibližně polovina původního příjmu za běžné situace. Z toho už je jasné, že na pokrytí jeho výdajů to nebude stačit. Díky životnímu pojištění by v takovýchto případech měl šanci na zvýšení svých příjmů a pakliže se nevyskytnou, může nadále pokračovat ve spoření.

Konzervativní, vyvážené a dynamické fondy patří také mezi základní fondy při investování pomocí investičního životního pojištění. Většina poskytovatelů jich má na výběr ještě více.

Tabulka 5: Výnosy fondů

		ŽP NN	ŽP Generali
Konzervativní fond	2021	-3,96 %	0,31 %
	2022	0,53 %	1,81 %
	2023	4,82 %	7,33 %
Vyvážený fond	2021	0,33 %	-0,99 %
	2022	-9,17 %	-8,83 %
	2023	13,76 %	9,51 %
Dynamický fond	2021	24,37 %	2,84 %
	2022	-2,84 %	-11,73 %
	2023	8,97 %	13,04 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Pojišťovny neuvádí očekávané zhodnocení vkladů u investičního životního pojištění. Některé pojišťovny zveřejňují průběžné výnosy, které sice udávají příjme investora, avšak nelze je použít jako spolehlivý ukazatel očekávaných výnosů. Hodnoty v tabulce 5 ukazují významnou fluktuaci hodnot, což svědčí o nejednoznačnosti budoucích výnosů. Konzervativní fond Generali si vede o trochu lépe než konzervativní fond NN pojišťovny, který byl v roce 2021 ve ztrátě. Podobné je to i u vyvážených fondů, akorát rok 2022 byl ztrátový pro obě společnosti. Dynamické fondy čelili poměrně velkým ztrátám v roce 2022, naštěstí v následujícím roce dosáhli výnosů.

3.4 Stavební spoření na českém trhu

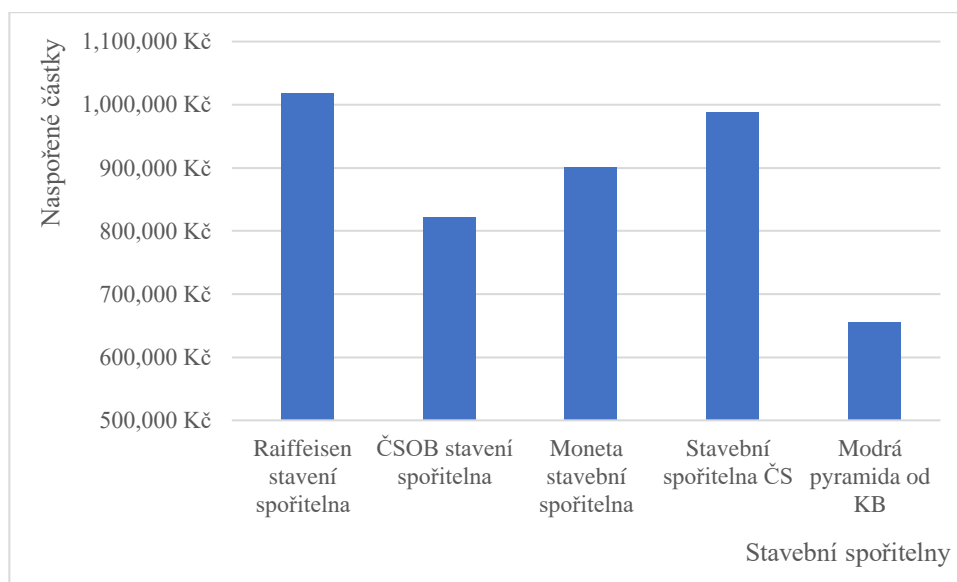
Stavební spoření je účelové spoření, které podporuje stát ve formě státních příspěvků. Pokud klient stavební spoření nevyužije pro své bydlení, může ho po 6 letech vybrat bez nutnosti vrácení státních příspěvků a je možné finanční prostředky použít na cokoliv. V ČR je 5 stavebních spořitelů. Každá z nich nabízí pro své klienty určité bonusy ve formě finanční odměny za sjednání spoření. Při výběru spořitelny hraje největší roli úroková sazba a zda je garantovaná a na jak dlouho. Mimo to je dobré uvědomit si, že vedení spořicího účtu je zpoplatněné a poplatky se u jednotlivých společností liší.

Tabulka 6: Úrokové sazby stavebních spořitelen a poplatky za vedení účtů¹

	Úroková sazba	Poplatek za vedení účtu Kč/rok
Raiffeisen stavení spořitelna	6 %	396 Kč
ČSOB stavení spořitelna	4,80 %	360 Kč
Moneta stavební spořitelna	5,30 %	324 Kč
Stavební spořitelna ČS	5,80 %	325 Kč
Modrá pyramida od KB	3,50 %	300 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Nejvyšší úrokovou sazbu, která je navíc garantovaná, nabízí Raiffeisen stavební spořitelna, ale zároveň má nejvyšší poplatek za vedení účtu. Naopak nejmenší zhodnocení a nejmenší poplatek za vedení účtu čeká klienty u Modré pyramidy. Ta ale jako bonus nabízí 2 000 Kč, pokud si klient sjedná i běžný účet u KB. Druhou nejvyšší úrokovou sazbu garantuje Stavební spořitelna České spořitelny a poplatek za vedení účtu je o 25 Kč vyšší než u Modré pyramidy. Zároveň nabízí štědrý finanční bonus. Každému klientovi po dobu 6 let přispěje 1 000 Kč a pokud klient do 5 měsíců od založení stavebního spoření vloží nebo naspoří alespoň 75 000 Kč dostane navíc 2 500 Kč. Se štědrými bonusy se klienti mohou setkat i u Monety nebo ČSOB. Moneta stavební spořitelna nabízí 5 000 Kč při vložení alespoň 100 000 Kč do 4 měsíců od založení spoření. Za založení stavebního spoření ČSOB nabízí 2 000 Kč a další 2 000 Kč za to, že na účet stavebního spoření bude vloženo minimálně 50 000 Kč do konce 4. měsíce od založení.

Obr. 11. Naspořené částky ze stavebního spoření

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

¹ K 31.3.2024

Za 30 let spoření při měsíčním vkladu 1 000 Kč, a s příspěvkem státu ve výši 600 Kč ročně, je nejvýhodnější spořit s Raifeisen stavební spořitelnou, i když tato banka má nejvyšší poplatky za vedení účtu. Naopak s Modrou pyramidou, která má nejmenší poplatky za vedení účtu klient naspoří nejméně, neboť poskytuje nejnižší úrok.

3.5 Komparace nemovitostních fondů

Nemovitosti jsou jedny z nejoblíbenějších investic, a to hlavně z toho důvodu, že si na ně jde reálně sáhnout narozdíl od většiny jiných investic. Dalším důvodem je stále rostoucí cena nemovitostí. Ne každý si ale může dovolit koupit nemovitost, a proto jsou na trhu nemovitostní fondy, které umožňují investovat již od několika stovek korun měsíčně. Správce fondu navíc převezme veškerou péči o nemovitost a investor se o nic nemusí starat. Realitní fondy z většiny investují do komerčních objektů, jež přinášejí výhody v podobě dlouhodobých a stabilních nájmů a jsou tedy rentabilnější než byty nebo domy.

Trh nabízí spoustu nemovitostních fondů a při výběru bude hlavní roli hrát výnosnost a výše minimální investice. Například fondy u WOOD & Company Realitní nebo u Investika jsou určené pro drobné investory s minimální investicí 100 Kč. Naopak 2 miliony Kč je minimální investice, kterou požaduje Accolade Industrial Fund. Minimální vklad by ale nemělo být jediné kritérium podle kterého bude zvolen fond. Mezi další kritéria by měl určitě patřit i počet spravovaných nemovitostí a celková hodnota nemovitostí (dále jen „NAV“). Většina společností dále zveřejňuje i průměrnou dobu do konce platnosti nájemních smluv (dále jen „WAULT“) a čím delší tato doba je, tím lepší, protože to zajišťuje stálý příjem fondu. Pozornost by měla připadnou i na úvěrové zatížení nemovitostí, to znamená poměr mezi cizím kapitálem a hodnotou nemovitosti (dále jen „LTV“). Vyšší hodnota může značit možné dosažení vyšších výnosů díky možnosti více investovat, ale na druhou stranu to s sebou nese i jistá rizika spojené například s rostoucími úroky u úvěrů. V neposlední řadě jsou tu poplatky. Se vstupními poplatky se klienti setkají u velké většiny fondů, ale výstupní poplatky se mohou nebo nemusejí vyskytovat. Většinou se s výstupním poplatkem klient setká v případě odkupu investice v krátké době po počátku investování. Poplatky, které stojí za to porovnat při výběru fondu, jsou poplatky za správu fondů (dále jen „TER“). U nich samozřejmě platí, že čím nižší jsou, tím lepší pro klienta (Nemovitostnifondy.cz, 2024).

Tabulka 7: Srovnání nemovitostních fondů

Nemovitostní fond	Minimální investice	Výnos 2023	NAV	LTV	WAULT	TER
Investika	100 Kč	5,84 %	17,2 mld. Kč	36,64 %	4,9	1,67 %
WOOD & Company Realitní	100 Kč	5,06 %	182 mil. Kč	-	-	2,40 %
REICO ČS nemovitostní fond	300 Kč	4,79 %	1,9 mld. Kč	41,64 %	14,8	1,88 %
FIO realitní podfond	300 Kč	4,43 %	880 mil. Kč	-	-	1,20 %
Raiffeisen realitní fond	500 Kč	6,75 %	4 mld. Kč	-	-	1,06 %
Czech Real Estate Investment Fund	500 Kč	6,03 %	5,6 mld. Kč	49 %	3,3	1,15 %
MINT I. Rezidenční fond	1 000 Kč	8,04 %	1,9 mld. Kč	-	-	2,73 %
ZFP realitní fond	3 000 Kč	4,02 %	13 mld. Kč	-	-	2,86 %
Schönfeld & Co Prémiové nemovitosti	10 000 Kč	7,47 %	949 mil. Kč.	45 %	4,7	2,01 %
Generali Fond Realit	10 000 Kč	1,57 %	4,1 mld. Kč	-	-	1,36 %
CREDITAS Nemovitostní I.	50 000 Kč	7,30 %	1,3 mld. Kč	40,53 %	3,6	2,19 %
CB Property Investors	1 000 000 Kč	18,76 %	393 mil. Kč	66 %	11,6	0,63 %
Fond Českého Bydlení	1 000 000 Kč	8,27 %	425 mil. Kč	12,07 %	1	2,18 %
Accolade Industrial Fund	2 000 000 Kč	0,48 %	19,4 mld. Kč.	53,73 %	7,2	1,07 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Nemovitostní fondy.cz ©2024

V tabulce 7 je pro srovnání uvedeno několik nemovitostních fondů a hodnoty, které mohou pomoci při výběru, ale ne každý fond tyto hodnoty uvádí². Pokud bychom porovnali fondy, které umožňují investovat od 100-500 Kč, tak fond s největším výnosem za rok 2023 je realitní fond od Raiffeisen, který navíc má i nejmenší roční náklady na správu fondu. Naopak nejmenší výnos za minulý rok měl FIO realitní podfond. Jeden z nejstarších realitních fondů

² Hodnoty, které nejsou fondy zveřejňovány jsou v tabulce zapsány jako „-“

v České republice je Investika, který má z těchto fondů největší hodnotu vlastního kapitálu a jeho výnos za minulý rok nepatřil mezi nejhorší. Poslední tři fondy, které jsou v tabulce uvedeny, jsou určeny velkým investorům, kteří dávají přednost realitním fondům před koupí vlastní nemovitosti. CB Property Investors vyniká mezi těmito třemi fondy velkým výnosem za rok 2023, nejdelší průměrnou dobou do konce nájemních smluv a nejmenšími náklady na správu fondů. Naopak hodnotou vlastního kapitálu je nejmenší a jeho úvěrové zatížení přesahuje 60 %. Český fond bydlení, který disponuje o trochu vyšší hodnotou kapitálu, je se svým úvěrovým nejnižší ze všech.

4 SHRNU TÍ A DOPORU ČENÍ

Na základě dosavadních poznatků a informací, které byly zjištěny v předchozích kapitolách, budou sestaveny modelové příklady. Tyto příklady budou sloužit k shrnutí a porovnání jednotlivých možností spoření při různých částkách a vybraných strategiích. DPS bere v úvahu státní příspěvky podle aktuálně platných hodnot. U výpočtu finálních částek stavebního spoření byly zahrnuty poplatky za správu účtu a u investic do realitních fondů byly zohledněny poplatky za správu fondu. Životní pojištění zahrnuto nebylo z důvodu, že nejsou zjištěné očekávané výnosy a historické výnosy by mohly zkreslovat výsledky.

Modelový příklad I: konzervativní strategie

- Spoření na 30 let
- Vkládané částky 300 Kč, 1 000 Kč, 1 700 Kč, 4 000 Kč
- Zvolené produkty: DPS, DIP, stavební spoření, realitní fondy

Tabulka 8: Naspořené částky – konzervativní strategie

	300 Kč	1 000 Kč	1 700 Kč	4 000 Kč
DPS	191 648 Kč	604 493 Kč	948 627 Kč	2 079 548 Kč
DIP	157 993 Kč	526 646 Kč	895 298 Kč	2 106 585 Kč
Stavební spoření	185 575 Kč	655 986 Kč	1 125 330 Kč	2 597 364 Kč
Realitní fondy	138 748 Kč	456 205 Kč	775 549 Kč	1 824 822 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

V modelovém příkladu 1 jsou měsíční vklady investovány do konzervativních fondů DPS a DIP. Konkrétně se jedná o DPS ČS s nejvyšším zhodnocením v konzervativních fondech na trhu, a to konkrétně 2 % p.a., a o DIP ČS, protože jediná umožňuje odhadnout výši naspořené částky. Naspořená částka se stavebním spořením byla vypočtena s úrokovou sazbou 3,5 % p.a., kterou poskytuje Modrá pyramida, nejnižší mezi všemi na trhu. Z realitních fondů byl vybrán Generaci Fond Realit s odhadovaným výnosem 1,57 % p.a.

I přes to, že u stavebního spoření je počítáno s největším úrokem, tak u vkladu 300 Kč měsíčně, většího celkového zhodnocení dosáhneme pomocí DPS. Velkou roli v tom hrají státní příspěvky, které u stavebního spoření neporyjí ani roční poplatek za vedení účtu. V ostatních případech, kdy je spořena větší částka, už naspořená částka ze stavebního spoření převyšuje i DPS, které je ale stále výhodnější než DIP nebo realitní fond od Generali. Pokud bychom tedy do srovnání nezahrnovali stavební spoření, pak s DPS naspoříme nejvíce.

Modelový příklad II: vyvážená strategie

- Spoření na 30 let
- Vkládané částky 300 Kč, 1 000 Kč, 1 700 Kč, 4 000 Kč
- Zvolené produkty: DPS, DIP, stavební spoření, realitní fondy

Tabulka 9: Naspořené částky – vyvážená strategie

	300 Kč	1 000 Kč	1 700 Kč	4 000 Kč
DPS	252 620 Kč	796 880 Kč	1 250 772 Kč	2 742 128 Kč
DIP	182 370 Kč	607 902 Kč	1 033 434 Kč	2 431 611 Kč
Stavební spoření	229 402 Kč	821 191 Kč	1 411 638 Kč	3 263 496 Kč
Realitní fondy	223 922 Kč	746 445 Kč	1 268 956 Kč	2 985 780 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Penzijní společnost ČS očekává největší zhodnocení u vyvážených fondů na trhu. Ke srovnání bylo vybráno stavební spoření od ČSOB, které má o necelé procento vyšší úrokovou sazbu, a realitní fond od FIO, který nabízí o necelé půl procenta vyšší zhodnocení než DPS od ČS.

Protože stavební spoření a realitní fond nabízejí největší úrokové sazby, je jasné že naspořené částky budou největší. To ale neplatí u měsíčního vkladu 300 Kč – největší zhodnocení přinese DPS, protože zhodnocovaná částka je navýšena o necelou 1/3 díky státním příspěvkům, které ale u stavebního spoření nepokryjí ani poplatky za vedení účtu.

Modelový příklad III: dynamická strategie

- Spoření na 30 let
- Vkládané částky 300 Kč, 1 000 Kč, 1 700 Kč, 4 000 Kč
- Zvolené produkty: DPS, DIP, stavební spoření, realitní fondy

Tabulka 10: Naspořené částky – dynamická strategie

	300 Kč	1 000 Kč	1 700 Kč	4 000 Kč
DPS	391 310 Kč	1 234 402 Kč	1 937 563 Kč	4 247 947 Kč
DIP	227 837 Kč	759 458 Kč	1 291 079 Kč	3 037 834 Kč
Stavební spoření	282 355 Kč	1 081 619 Kč	1 753 213 Kč	4 057 166 Kč
Realitní fondy	299 880 Kč	999 603 Kč	1 699 325 Kč	3 998 412 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

V tomto modelovém příkladu jsou úrokové sazby nejvíce srovnatelné. DPS od NN penzijní společnosti očekává u dynamického fondu zhodnocení 6 % p.a., podobně jako Raiffeisen stavební spořitelna u svého stavebního spoření. U Czech Real Estate Investemnt Fund je tomu stejně – 6,03 % p.a. Česká spořitelna zhodnocení u DIP neuvádí, ale předpokládám, že zhodnocení u dynamického fondu bude podobné. Nejefektivněji peníze zhodnocuje DPS, hned za ním stavební spoření a nejhůře je na tom DIP.

Doplňkové penzijní spoření a stavební spoření vychází jako nejlepší možný způsob, jak zhodnocovat peníze a velkou roli v tom hrají příspěvky od státu. U stavebního spoření ale nemá význam vkládat po malých částkách, protože státní příspěvky nemusí pokrýt poplatky za vedení účtu, které se pak odečítají a klientovi se spoří menší částka, než vložil. Navíc stavební spoření není primárně určeno na spoření na penzi a úrokové sazby nemusí být po celou dobu v takové výši jako na začátku. Realitních fondů je na trhu spousta a hodně z nich přináší i větší zhodnocení než ty, které byly použity do srovnání. Na druhou stranu s vyšším výnosem přichází i větší riziko a klient musí počítat i s možnými ztrátami. DIP je ve srovnání s ostatními produkty nejméně výnosový, a proto je spíše doporučován jako doplňkový produkt k výhodnějším spořením.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo popsat důchodové reformy a tří pilířový důchodový systém. Dále byly detailněji představeny vybrané produkty vhodné ke spoření na důchod a následně proběhla komparace vybraných produktů, které nabízí trh v České republice. Na závěr byli využity modelové příklady, které ilustrují, kolik je možné naspořit pomocí vybraných produktů při různých měsíčních vkladech s jednotlivými investičními strategiemi. K výpočtu konkrétních částek posloužili informace o produktech, jako jsou úrokové sazby a poplatky spojené s vedením účtů, které jsou k dispozici na webových stránkách jednotlivých poskytovatelů. Většina z nich nabízí i online kalkulačky, jež umožňují jednoduše vypočítat přibližné hodnoty podle zadaných parametrů pro lepší představu, jak se vložené peníze budou zhodnocovat.

Z výsledků práce vyplývá že DPS je optimální volbou pro zabezpečení se finančně na důchod. Velkou roli zde hrají finanční příspěvky od státu, které jsou vyšší než u stavebního spoření, a navíc může přispívat i zaměstnavatel. Díky stavebnímu spoření je také možné nakumulovat zajímavou částku, nicméně účelem stavebního spoření není zajištění na důchod. Úrokové sazby jsou ve většině garantovány jen po nějakou dobu a je tedy možné, že při spoření několik desítek let, klesnou na nulu. Rezervotvorné životní pojištění, které nebylo zahrnuto do modelových příkladů, protože předpokládané úrokové sazby nejsou zjištělné, představuje další možnost zajištění pro důchod. Tudiž není možné přesně stanovit, jakou částku lze díky němu naspořit a následně ji porovnat s důchodovým penzijním spořením. Modelové příklady ukázaly, že s DIP naspoříme nejméně. Avšak, je třeba vzít v úvahu, že se jedná o nový produkt a v budoucnu může přinést zlepšení. Kromě těchto čtyř produktů je trh plný jiných možností, které umožňují zhodnocovat peníze. Mezi ně patří například akcie, nemovitosti, zlato a další. Avšak, tyto investice vyžadují, aby investor měl v dané oblasti znalosti a věnoval jim čas.

Měsíční vklad do spoření může být flexibilní, aby vyhovoval aktuálním finančním možnostem klienta. Klienti mohou měnit svou vkládanou částku v závislosti na vývoji svých příjmů a výdajů. Zároveň je důležité s blížícím se důchodovým věkem zvolit vhodnou investiční strategii – od dynamické, která s sebou nese vyšší riziko, ale také vyšší potenciální výnosy, až po konzervativní, která sice přináší menší výnosy, ale zároveň má nižší riziko. Je důležité brát v úvahu svůj dlouhodobý finanční plán a zvolit strategii, která nejen odpovídá aktuálním potřebám, ale také zabezpečí stabilní finanční budoucnost.

Důchodový systém stále prochází a bude procházet reformami a není jisté jaké změny příští roky přinesou. Spoléhat se na to, že každý bude dostávat důchod od státu je sice jedna z možností, ale každý by si měl uvědomit, že mu výše státního důchodu nebude muset stačit na

pokrytí (základních) výdajů. Tak jako se chceme mít dobře teď, měli bychom myslet i na to, že se chceme mít dobře i v penzi, a čím dřív začneme odkládat alespoň malou část finančních prostředků za účelem spoření na penzi, tím více můžeme naspořit.

POUŽITÁ LITERATURA

ASOCIACE ČESKÝCH STAVEBNÍCH SPOŘITELEN. *O stavebním spoření*. In: Asociace českých stavebních spořitelén [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.acss.cz/cz/o-stavebnim-sporeni/>

ASOCIACE PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ ČR. *Doplňkové penzijní spoření*. In: Asociace penzijních společností ČR [online]. 2024 [cit. 2024-01-23]. Dostupné z: <https://www.apscr.cz/doplňkove-penzijni-sporeni/>

BANKY.CZ. *Srovnání produktů penzijní spoření, penzijní připojištění - Jak vybrat nejlepší v roce 2024*. In: Banky.cz [online]. 2024 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.banky.cz/prehled-a-porovnani/penzijni-sporeni/>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Celkový přehled počtu subjektů ke dni 30.3.2024*. In: Česká národní banka [online]. 2024 [cit. 2024-03-30]. Dostupné z: https://jerrs.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB24.SUBJECTS_COUNTS_2

ČESKO. *Usnesení 2/1993 Sb.* In: Zákony pro lidi [online]. 1993 [cit. 2024-01-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#>

ČESKO. *Zákon č. 427/2011 Sb.* In: Zákony pro lidi [online]. 2011 [cit. 2024-01-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-427>

CONSEQ. *Plánované změny v penzijním spoření od roku 2024*. In: CONSEQ [online]. 2024 [cit. 11.3.2024]. Dostupné z: <https://www.fondee.cz/blog/jak-funguje-penzijko#stare-versus-nove-penzijko>

FARMY.CZ. *Tržní ceny půdy v roce 2024 mírně vzrostly*. In: Farmy.cz [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: https://www.farmy.cz/statky-orna-puda-louky-lesy/smazat-inzerat/31730/20240131_ZPRAVA_o_trhu_s_pudou_zverejnena.html

FONDEE.CZ. *Vše o penzijním spoření: jak funguje penzijko a kolik stojí?* In: Fondee.cz [online]. 2024 [cit. 11.3.2024]. Dostupné z: <https://www.fondee.cz/blog/jak-funguje-penzijko#stare-versus-nove-penzijko>

GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA. In: Generali česká pojišťovna [online]. 2024 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.generaliceska.cz/zivotni-pojisteni-kalkulacka#kalkulacka>

GENERALI INVESTMENT. *Dlouhodobý investiční produkt Generali*. In: Generali Investment [online]. 2024 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.generali-investments.cz/produkty/dlouhodoby-investicni-produkt-general.html>

KAŠE, Miloslav. *Vybrané aspekty důchodové reformy v České republice*. Praha: Grada Publishing, 2021. Právo pro praxi. ISBN 978-80-271-3042-9.

KAŠE, Miloslav. *Vybrané aspekty důchodové reformy v České republice*. Praha: Grada Publishing, 2021. Právo pro praxi. ISBN 978-80-271-3042-9. s.36

KAŠE, Miloslav. *Vybrané aspekty důchodové reformy v České republice*. Praha: Grada Publishing, 2021. Právo pro praxi. ISBN 978-80-271-3042-9. s.51

KLÍČKA, Jan a Jiří JANDA. *Důchodová reforma přehledně: Co vše se změní. Jak to bude s předčasnou penzí*. In: www.denik.cz [online] 11. května 2023 [cit. 20.1.2024] Dostupné z: <https://www.denik.cz/ekonomika/duchodova-reforma-prehledne-20230511.html>

KUDLÁČEK, Patrik. *Investice do nemovitostí – Komplexní průvodce pro začátečníky*. In: [Finex](http://finex.cz) [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://finex.cz/rubrika/investice/nemovitosti/>

MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. *Dlouhodobý investiční produkt a daňová podpora produktů spoření na stáří od 1.1.2024*. In: Ministerstvo financí České republiky [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/financni-trh/ochrana-spotrebitele/aktuality/2024/dlouhodoby-investicni-produkt-a-danova-podpora-pro-54732>

MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. *II. pilíř - Důchodové spoření (ukončení)*. In: Ministerstvo financí České republiky [online]. 2016 [cit. 2024-01-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/financni-trh/soukrome-penzijni-systemy/ii-pilir-duchodove-sporeni>

MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. *Životní pojištění, úrazové pojištění a nemocenské pojištění*. In: Ministerstvo financí ČR [online]. 2014 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/pojisteni/zivot-a-zdravi#1932>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Český důchodový systém*. In: Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 2024a [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225485/Analyza.pdf/69192386-f6b6-c780-e2ac-62e16e63cd3f>. s.2

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Český důchodový systém*. In: Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 2024b [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225485/Analyza.pdf/69192386-f6b6-c780-e2ac-62e16e63cd3f>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Ministryně Maláčová představila tři varianty důchodové reformy*. In: www.mpsv.cz [online] 10. ledna 2020 [cit. 16.12.2023] Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/1248138/10_01_2020+TZ++Ministryně+Maláčová+představila+tři+varianty+důchodové+reformy.pdf/1a323655-200c-affb-3558-048fa1794c35

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Reforma důchodového systému*. In: www.mpsv.cz [online] 18. ledna 2024 [cit. 20.1.2024] Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/duchodova-reforma>

MONETA MONEY BANK. *Světlem akcií krok za krokem*. In: MONETA Money Bank [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/sporeni-a-investice/akcie>

NEMOVITOSTNÍ FONDY. *Fondy*. In: Nemovitostnifondy.cz [online]. 2024 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.nemovitostni-fondy.cz/fondy/>

NEMOVITOSTNÍ FONDY. *Jak se orientovat?* In: Nemovitostnifondy.cz [online]. 2024 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.nemovitostni-fondy.cz/jak-se-orientovat/>

PIKORA, Vladimír a Markéta ŠICHTAŘOVÁ. *Do důchodu s plnou kapsou, aneb, Poodhaleaná budoucnost*. Praha: NF Distribuce, 2021. ISBN 978-80-88200-24-6.

PIKORA, Vladimír a Markéta ŠICHTAŘOVÁ. *Do důchodu s plnou kapsou, aneb, Poodhaleaná budoucnost*. Praha: NF Distribuce, 2021. ISBN 978-80-88200-24-6. s. 111

PIKORA, Vladimír a Markéta ŠICHTAŘOVÁ. *Do důchodu s plnou kapsou, aneb, Poodhaleaná budoucnost*. Praha: NF Distribuce, 2021. ISBN 978-80-88200-24-6. s. 36

PIKORA, Vladimír a Markéta ŠICHTAŘOVÁ. *Do důchodu s plnou kapsou, aneb, Poodhaleaná budoucnost*. Praha: NF Distribuce, 2021. ISBN 978-80-88200-24-6. s. 64

POTŮČEK, Martin. *České důchody*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-4236-9.

POTŮČEK, Martin. *České důchody*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-4236-9. s.108

RIXO.CZ, *Srovnejte si ceny životního pojištění*. In: RIXO.cz [online]. 2024 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://app.rixo.cz/pojisteni-zivota/zadost-zivot/zakladni-udaje-zivot?params=eyJmY2xpZCI6IkNqMEtDUWp3azZTd0JoRFBBUklzQUo1OUd3ZlVldHhVd0FOeC1ZZEUwU3oyNW1hSWtpQUF6QTZSOVNhRVpEdlNWU3huaTRGdmNWSGtCLWdhQWlwOEVBTkd2NCIn0=>

ŠÁMALOVÁ, Kateřina a Petr VOJTÍŠEK, ed. *Sociální správa: organizace a řízení sociálních systémů*. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-2195-3.

STEP FINANCE. *Aktuální cena zlata*. In: STEP Finance [online]. 2024 [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.stepfinance.cz/ceny-kovu-a-grafy/vyvoj-ceny-zlata>

SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod: zorientujte se v důchodové reformě*. Praha: Grada, 2012. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-4479-7.

UŠETŘENO.CZ. *Srovnejte si stavební spoření 2024*. In: Ušetřeno.cz [online]. 2024 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/stavebni-sporeni-srovnani/>

ZAVÁZALOVÁ, Helena. Daňová podpora pojištění dlouhodobé péče má zelenou. In: Pojistný obzor[online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://pojistnyobzor.cz/clanky/danova-podpora-pojisteni-dlouhodobe-pece-ma-zelenou>

ZLATÉ REZERVY. *Investice do zlata*. In: Zlaté rezervy [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.zlaterezervy.cz/investice-do-zlata/>